

Icōcon de “0” Kipiliyō Bhangendene

Mas'api de meen de icōconne

Federal Demokirasi Ribhbilki de Itiyopia
Timirt Ministiri

Kilili de Zoo ge Merrr Debubiyo
Timirti Biro

Icōcon de “0” Kipiliyō Bhangendene

Mas'api De Meeñ De Icōconne

Zoo ge ishashak na bhangō

Hawaza H/yesus

Matēbe Aləmayew

Makelēc Gidey

Aali Amenti

Dangacēw Mēlēsē

Nes'anet Ayen

Mulugeta Gabbisa

Yodit Mekētē

Mespen Tēppērra

Dēbēre Abidissa

Abēra Mēhari

Zoo ge C`oko

Darayita Zelēk'

Tamirat Gangguy

Melaku Baruni (Meeñ de Kōnō)

Zoo ge Moyyō

Awek'ē Baali

Beyenē Sappi

Pederal Demokirasi Ribhbilki de Itiyopia
Timirt Ministiri

Kilili de Zoo ge Mērrō Dēbubiyo
Timirti Biro

Baden

Ishashadō de mas'apidiya angge yellēnē oo tomokke yellēnē ge erngesecō Aləm banki, Yunisepi, Sep ze Cildiren, Rayit tuu pilay, Ee Di Bi` , Kotobe Metropolitān Yunbersiti oo Mengisti de kilili de Benishangul Gumzziyo Kesse iccōnunō ga ede giya muuk. Gōrōgediya badunō ge rōngigegē ya teek kezertngnō Dirijitiyo oo zoo ge mēeri dēsha diya iccōnunō koka ke shēsy na kudhul ga deshay ajinē erngessegē de k'umec muu unttō. Nēbhadiya muu Timirt Ministiri ajinē baden de borey.

© Federal Demokirasi Ribhbilki de Itiyopia Timirt Ministiri

Kōnen de ike 1ey. 2010 B.W

**Federal Demokirasi Ribhbilki de Itiyopia
Timirt Ministiri**

ISBN: 978-99944-2-868-7

Bonde Joyun

Dhulen	vii
Icoccon De Taysu De Iyke Konango	1
Shambata 1	1
Shambata 2	4
Shambata 3	7
Shambata 4	10
Taysse Ike Ramango Icocconde	13
Shambata 5	13
Shambata 6	16
Shambata 7	19
Shambata 8	22
Icocconde taysude ike sizziy.	25
Shambata 9	25
Shambata 10	28
Shambata 11	31
Shambata 12	34
Icocconde taysude ike wcc	37
Shambata 13	37
Shambata 14	40
Shambata 15	43
Shambata 16	46
Icocconde Taysude Ike Hac'anango	49
Shambata 17	49
Shambata 18	52
Shambata 19	54
Shambata 20	57

Icōconde taysude ike 6ey	60
Shambata 21	60
Shambata 22	63
Shambata 23	65
Shambata 24	68
Icōconde Taysude Ike 7Ey	71
Shambata 25	71
Shambata 26	74
Shambata 27	77
Shambata 28	80
Icōconde Taysude Ike 8Ey	83
Shambata 29	83
Shambata 30	86
Shambata 31	88
Shambata 32	91
Mas'apiyo ge alke erngeska	94
Eliyan ge cunc	95
Dhallac 1: Erngeskage icōconuno yellε 'O' Kipiliyo	96

Mas'apide “0” Kipiliy় মেন্দে ইচোচন্নে

Dhulen

Mas'apide “0” kipiliy় মেন্দে ইচোচন্নে ishashaynে nyεbhagede woyawge bεrgu bhon illena, taside dhodhoynে shambatnage bhon jarsizzi oo bhelaka ramang় teek woyawge t'itida kɔnesε icɔcɔn angge yelle sabbo εliy় dege kɔnedɔ, kɔmedɔ, bhoregede ede ale kisangitka tasidege bhonde kooni ke paltanguy yellεnεdɔ. Gorɔgediya icɔcɔnde ede icɔcɔnɔ tasiangge al bhoregey় isan ke jaruwoge icɔcɔnung.

Mas'apide “0” kipiliy় মেন্দে ইচোচন্নে kisangega ki dappa dappay ay icɔcɔn katangi isang ki dacna, taside woyanɔ muu uwaandege oo kipilide ale muu mende icɔcɔne katasigana, kicɔcɔnga angge dhodhoynে kεki woya tasidegena, kayga humma woya.

Gorɔde Gicɔcɔne Woya Ibhāngdenɛ

Icɔcɔnda bhunde ike sabbo shok tasiyanje icɔcɔnunɔ issabana, kipiligede icɔcɔnunɔ de ayiyεyi icɔcɔn kipilige teek icɔcɔn kɔnang dek'ik'age bhon jarsizzi aydiyεboy. Goriyoge icɔcɔnunɔ alke issaba gezeri (1ng) kelle εliyanunɔ, (2ng) ungec kɔnang tudajɔ (3iy) kelle guley় (4ey) bulangde wɔdunɔ, (5ng) dεshage (6iy) tartarina ibhεn (7a) bulangde kipiliy় gagiyasɔ. Mende icɔcɔne, komoy taside woyande k'εk'ana, kellegede dhoy় kishashaytika sabtegey yellεdɔ.

Hene ga mende icɔcɔne kellede icɔcɔnunɔ sabbuney় aa kelle ellnuni mende icɔcɔne, icɔcɔnesε gule kipilige. kiyεnmu y ketaside woyanɔ tudacce εlì kicɔcɔnuna, katagitka icɔcɔnde ungojunɔy kεlesε`.

Mende icɔcɔnneye woya kalga tasi kɔnangna, ande ede dεshiy় kadhadhayduna, kishartkay ay kel t'inina, katasidu. Taside woyanɔmu kiga ke dhadhalinā, kalga ke c'arashí angge hayya karakɔ alle.

1. Icɔcɔnde wojunɔ angge icɔcɔnunɔ alke jaruwɔ waratiyege liminε, tuda, kirarite gulede iy dac bulangde kipiliy় oo de wɔdunɔ kadhayigay c'arashet yellεdɔ. De ayayɔ mende icɔcɔne kadhadhay aa sizzina, angge icɔcɔnunɔ Hisabi tuktege icɔcɔn angge al bhorege dege icɔcɔnunɔ yellεdɔ.
2. Icɔcɔnde kipiliy় kɔnang kɔnang c'areshette ede dhoy় kiyεngεmu y sabbo εliy়, kɔnedɔ, Hisabige taside bhorey় kɔshεkitidu.
3. Woya kɔnang kɔnang ge tasidege iy tekɔ gangarnna, ande ede icɔcɔnɔ erngeskacce icɔcɔnunɔ kiyεy /yellεdɔ/. Angge icɔcɔnunɔ gomoyna, hinεnde woyanɔ oo toktege kɔshɔshɔktεgana, hinεnde icɔcɔnundegε mu kɔjaydagá yelle taside buytini. Iyajɔ,

ge kabara bhoy orongngó, kipiligena alley angge iccónuno k'ak'aruda kedeshide pideliyena, sidjé kataptit. Woyage shiyongó giccon milikitiyey.

4. Woya iccón angee al bhorogedegéna, tasína, gayna, bhansesengngó ilopna, dhalé c'areshetegé. Bulangdege, kubulangitga arshiyo yelédo. Iccón mu kódhójt bulangi bhundé koni taside buytini yelédo.
5. Tartarinage woya ibha oo ge ayyay kipilige tedhek kibhangdéná, woya kartiduy yelédo. Mende iccónne kayéga taside shédy iccónda muu tac'ende shédy jiyado. Góregediymu sene kadhadhygay woya muúk yelédo.

Góregede dhuluno aa kónang kónang ge iccónuno taside iyé muukó ibhangiyéboy. Iccón kónang kónang muu kónesso sabbóna ibhangá angge aliyóboy.

Kelle Elin

Kelle elinno zeriyó kellode iccónuno tek sabbó, dek'ik'a 30 teek iccónde k'enuu woya ajine taside iccónunona, aa dhulese niyeyi kellodóngó elido. Elide woya élenné, angge edé iccónka katasitgana, kipttaga hinendegéde iccónunoy yellédo. De ayyay iccónde gengetna, iccóndege oo iccón goriyoge élennu kisharitkana, ketengidé gay ishàshk sabttagé.

Eliyan Ibansi

1. Karidíde ellino héné ga tarecce shók angge mérige bhon tasi koni.
2. Tartarinage jöyne mas'apigide iccónandao.
3. Tartarinage ayyayimu dhójen.

Ngarende iccónundia kelle elinno héné, eliyange mo'ónja taysó tek élén oo kardi irarr keló de iccónuno dhebhade yeléne iccón sabó oo iccón tasidene (ett, tarec, t'int'in, bonage re'un, tude koní oo ge ayyay muu mende iccónne dhalena engettó).

Kelle Tudajun

Kelle tudajuno hénè, kelode iccónuno woya gay kelle eliyé tuday. Tudacce kóno shabatage shók bhunde iy su'utóna, hayke dhaliy. Isharo tek woya tudajóde edé kóno tolló, elina angge kóno tudajótekkó aa keginamu, zoomuy, oo ge ayyaymuy girareséna, kalga ke dhali erngesa.

Tudac ane élésengó sabbó woya ane katigitka tudaccia eliyange alke kabara katasit engedo oo yésedé komoydu. Dóngó tolló, tudaccia madhdhak oo pelle élésen. Tudaccia ane geléséga sabbó gezeri enggona, gelésé élige. Tudaccia élésen pòskaboyó tolló, engedanayge nguniya tudajódia tekko katagidu. De ike dhalaccó, ane kótenedeséga tudaccó, "kesetne tudacciany

tudaccianyna” p̄osine sene, tudacciany yekttaganona, ke garsé. P̄oskaj̄ ette ajine ke c̄din̄egay yellēdō.

Kelle Gulley

Kelle guleyo sh̄osh̄oune oo ic̄c̄ondia guliyage ajine oo ḡomende kingun̄ angge yellene ḡomun̄, ga angge inci ic̄c̄onde shambatyo kike dhaliy kelde ḡomun̄ bhunde sh̄osh̄oune oo ic̄c̄ondia gulia ge ajine gade sh̄osh̄oune oo ic̄c̄onde shambatayo. Ke sabb̄, gulede m̄ōcn̄í kon muu ḡomendene ay iniyey k̄oḡomitna, kirarrte. Gule de ramatuò gangar h̄aregige m̄ōcnakna, ḡemesena girar ḡomen. De dhoȳ woya kadheydenna, k̄oḡomit gulena kic̄c̄onidu. Eliyan kal m̄ōcnak muy katasitna, moydoboȳ toll̄, kishartese gule angge hakinena elige bhunde koni k̄oḡomidu. Ḡomdaboȳ, gulege tek bhunde sh̄ia oo bhunde dhulese eligiȳ taside iy su`ut̄ ic̄c̄onde taside sabb̄ ic̄c̄on kipiliȳ bhonde koni ketengd̄ena kelkels.

M̄een de ic̄c̄one mas'apige de gullȳ m̄eendude ic̄c̄one guliyay ge k̄emtisine na k̄onne gaas̄ mikityoge sidiȳ alle. Ḡor̄ge diya gulliya ge ane kokockenḡ telejit moyoke bhorege na ishashayt na ḡomidu gay yellēdō.

Kelle Deshay Deshì

Kel̄ de ic̄c̄onuno mende ic̄c̄one deshage hubaȳ ishashyne ke shambataȳ dé ayyày woya ungoj̄ k̄onang tek mas'apide wojun̄ tek kilebhit desha k̄onna kedeshidu.

Mas'apige de ic̄c̄ondan̄ tek dh̄ebhage de ic̄c̄onun bhunde eliȳ kadhaydu. Kadhyat penuna bhutte iy ḡere iyyey kibhangd̄ese erngese iy bhi`ic. Deshadia jarutten̄ de k̄onesenun̄ kel̄ de eliȳoo ic̄c̄ono de iyere ic̄c̄ono tasige tek de k'en dia katasiduga, de iyke dhalacc̄ elianey oo k̄omed̄ kangaritna k̄ot̄nidu. K̄ot̄nit tartarinna na kic̄c̄ond̄ega sinay yelēdō.

Desha De Deshina Kipilige Tek̄

Bulang de kipiliȳ shambatage tek c'areshette iyȳ de ayyay muu kucukide. Bulangata ge ayyay n̄ebhade bulang hubageyo woya deshina ic̄c̄onna alke dhalì.

Sabb̄ woyage bulanḡ k̄onang k̄onang kazabit dambide bulangun̄na katagidu. bulangdia bulang sh̄esh̄e oo ḡere muy kiciyan ge sh̄e`o oo ge gesida muu el̄es̄. Kel̄ de bulangun̄ muu dhodhoy de iy jiyako oo tasi ajen yelenedō. Bulang k̄onang k̄onang c'ua goriyo ge bulangun̄ alena kadhaydu.

Bulang De Gubulang Kipilige Wədə

Woya ay mu'uk bulangɔ kenna gay angge mərí. Kelɔ de icɔcɔnunɔ shambatyo taside ike kaberecɔ icɔcɔn ke bhonese dhaainí iyong na r̄ee yelede.

Bhassecce woya bulangɛ sabbo gomoy na kiga ke paltangu dè r̄edege kici kunesengɔ yelenɛ mɔy. Həne muu bhunde uwa kalga ke bulangiy katasidu. Keyenɛ muy woya ge r̄ee alke mo'utuwɔ aley gɔrɔge de ayyay muu kubulangit kay yelede. Shɔ`it c'arəshet na zabinɛ komajɔ degɛs bhunde uwa kirartəgay yelede. Edɛ muu kal ga ke de jɔyne wubageyɔ bhunde koni na bhunde dhulese kibhangit tasi.

Kelle Nəlusedun

Kelle nəlusedunɔ tartarina ge ayyay ayyay woya kədeshit kana ge muu kibit kana kishinit edɔy, dank'aro ande bhushiy. Waratiyo yemən oo limen tartarinay ge ayyay ayyay kədeshit kay ga kelle dəshay. Kelle dhəlusedunɔ woya uwandegɛ k'ek'ita angge caydana kadhalə dhəluset. Icɔcɔn sabbo kɔnang kɔnang məndəde icɔcɔnɛ shambatay ge aliyc tek icɔcɔn tasiyɔ de bhonɔ, angge aleyɔ gam kòn dhəbhade uɔdinɛ yellɛ tasi.

Ililis dhodhoydenɛ

Məende icɔcɔnɛ ilils dhodhoy həne ga woya ge t'itta, dəshay ge dəshinɛ ungojɔ ungojɔ ke lelena kalga hakka, deshaage kəshitka oo gɔrɔde dəshiyɛ dəshagiya icɔcɔnda uwa na dəshige al niyey oo ge dəshina uwaangɔ age alniyey gumurdiyɛ dəshage al ke mit'a na dəshage al ke mit'ta murdinɛ gibhabharsina gindiyɛ icɔcɔn koke paltangu na gagaye woya ge yellənɛ erngesɔ na bhunde edɛ uwa gac na gagaye uwendegey.

Ililisse dhodhoyunɔ woyay ge jɔyinɛ bərguge diya teekɔ, ga gɔrtte icɔcɔnun kɔnang de məen de icɔcɔnɛ dhodhoyɛ uwende woyaanɔ oo dəshage edɛ dəshiyɔ kɔnang kɔnang na gaye (bulang, tudac, ɛləllən oo ge ayay muu ge dəshinɛ enggo oo wubbaneyɔ) moyɛn oo dhodhoy muu dəshinɛdɔ.

Dəshaage gililise woya bərguge diya teekɔ ga gɔrɔde gicɔmɔyshɛ woya guruwɔ na ilobhana ge ayay ayayɔ gilobhɛ woya na gumurdiyɔ bhonesendegɛ ke wɔc'iyɛ woya dərəjade shɛ'i iyong.

Gɔrɔgediya teek zoo ge icɔcɔnɛ balgede dhodhoy icɔcɔnda zoo ge al ke shubhungɛ oo ge k'amiyyɔ muu kadhadhayt woya gegey bhonesen de shɛ'i jɔyne.

Erngeska ge iccōnun

Erngeska ge iccōnun ga angge ishashak iccōn koke sholsholi oo tōpi na dhulese woyaay. Erngeska ge iccōnun ga angge dhoy higi de iccōnun na ernges dēshade iccōnun koke shēiy. Yenē oo woyaage iccōn al babak gernges angge al ke erngeska ge iccōndan ke de moy taarinya ge iccōnun na dhulese gōrōge de sholsholl. Mas'apige de mēen de iccōne teek erngeska ge iccōnun shambatay kōnang kōnang bhangdiyebay. Angge al ke erngeska ge iccōnun ga dholla ge mēende iccōne guruna ke bhutte iccōnu de iy bhoregiyā dhallē na kējiney uwadō. Gōrōge diya taarinyage i`ajine yenē ke (potuwa, posteriyo oo angge ayay ayayo shē`c) gōshōk na gazabiye ga silen de woyaanc y ga dēsha de zabine ortte mēen de iccōne. Kishashayt erngeska ge iccōndan angge ayay ayayo deshidiyebay oo ge k'eginenē guruwā jōyinē bhoregiyā na kēdeshidiyē gay eet yellēdō.

Iccōnde “0” kipiliyā shōktēgnye oo uwēnatage zabinē

Bhangde iccōnu de “0” kipiliyā kaye ga tasiyan ge dhōllē bhangiyē shōktay ge bhon illēyboy na tasiyan giya muu uwēnatage zabinē bērgugiyā oo shōktagege kello de yellēnē ibhangdiyebay. Shōtagiya al ke ille ke ge kēckejing na shōshōyinē girgirina ungojā ungojā ajinē iccōn

1. Bonage rēenō oo angge gagayē bhoyā silēndege (kell 140)

Uwēnatage zabinē

- Bhonese de bonage rēenō oo dēshaa gege al bhiē bhicco katagit na seeyo oo kangadō kicōmoyshēde gayen.
- Icōmoysh yit'inage bibida rēenō shōshōndege.
- Icōmoysh yit'ina ge t'itta woshidege oo shōshōndege.
- Ihashak toktte rēenō ke shē'i ungojā ungojā.

2. Silēnde elin oo elidene (kell 150)

Uwēnatage zabinē

- Ishar, yē`esēn oo gayen su`uti icōmoyshi uwadō.
- Edē oo ge ayyayo icōmoysh ellēn.
- Icōmoysh uwēnde zerin.
- Icōmoysh uwēnde kōnun oo ishashakte kōnun.
- Icōmoysh nyelusette kōnun.

3. Milikitiyo ge gedeshiyə hisabiyə (kell 150)

Uwənatage zəbinə

- Uwa kəmən oo kejən.
- Gay orrən de aan oo yənəndege.
- Gay angge makinnə.
- Gay mollinya.
- Gay kellinya.

4. Gayən enane oo bhtte kooni sillən (120)

Uwənatage zəbinə

- Gay na ernges saptenə na uwadə.
- Icəməysh toginage zoo ge məərə al bhutte koniyə.
- Gay sheshi de rəəudege oo de bhorey.
- Icəməysh gərəde erngesunə oo de kaanə kiciyan na zabiyo.

5. Silənde c'arəshədude bhoreyo. (kell 130)

Uwənatage zəbinə

- Gay bhore de iy jiyyakə.
- Gay angge jəyinə bhoregiyo.
- Gay bħonəsə de bhorey shə`en.
- Gay angge gesida jəyne bhoregiyo.
- Gay wuru de iy bhoregiyo.

6. Silənde uwədude k'əgun oo de sosoyun (kell 110)

Uwənatage zəbinə

- Gay taarinya ge rəə al bhic bhicco.
- Icəməysh taarinya ibhən oo shini.
- Deshi angge jəyinə bhore gedegə na icəməyish dəsha de taarinya ge ayay ayayo.
- Dħale hinənde alle gulegiyo.
- Icəməysh uwənde dəshaa ge cayda.

Mæen de iccõne shambata ge teek shok kell 25 na bhunde këliga kõnang kõnang shamata ge teek mærtin de kelunc iye. Gõrge diya bonage rænõ oo angge gagaye bhoyc kell 4, eli silen oo elidene kell 5, milikitiyo ge gedeshiyë hisabiyc kell 5, silen de enggonõ oo zoo ge al bhutte koniyç kell 4 oo silen de ange cayda k'egen oo sosoydege kell 3 ibhangdiyëboy. Ya dhaldhalle na dësha ge ungojunc hene ga woya dhaan, ga wõngën, ga de amunc oo kelle ungonõ muu teek iy yong.

Icōcon De Taysu De Iyke Konango

Shambata 1

Icōcon De Shambatyo Bhonasedene

Icōcon de woya icōcon tolla, zeri bonage re`un. (kel4):

- Moyoke al bhoroje degé konang konang kangarit na kēlidu.
- Kōmende kōnesé 1-9 kezeridu (kel 5)
- Angge gageye bhoyo iyajé arshiyo, tasiyo, shureno, ri`inoo oo ruwoy kēlidu. (kel 4)
- Woya komoydit bhore de ale oo de ayyayo na komoydu.
- Tartarinage ayyay ayyayo muu komoydit na katagidu. (kel 3)
- Misilaa annanni annanni qooccuwaa baximmina awwaadoo luwwa annanni issitamo. (3 Pireeda)

Goriyo Ge Icocaunu:

Eliyan ellən, tudac kōnen oo deshage deshayo enget oo yəsen de ayyayo muu gule oo bulang.

Erngeska ge icocaunu:

Elidi waratiyo, tudac gat'i oo gule kōnesen de kōne sidäge de kangdiyo na wɔc'i de se`eyo bonage re`eun irare kōmen de wɔc'i 1-9 oo kōmda ge ayyayo muu kōkōmiduna kirarte tartarinage guras tasidege oo angge guleyo ajine moyoko bulangó ke kubulangdēgay yelene milac'yo, tartarecce waratiyo, irsasiyo ge ədina gege al bhicbhiccə. Edina ge mawuno angge t'itit'itə wu`uno, to`osh, bulang, irsasi, sherka, angge pɔshuno koyi de kedun angge ayyay ayyayo yəne ke gomma, sat'ini de sheka al tekk--- oo ayyay ayyaymuu.

Kelle Ellənun

Eliang ge engadanun:

1. Tartarejo ange oruwə aa katang?
2. Tartarinay ge oruwə shiyo moyokke anganun? Bhorege de aliye shiyo moyokke anganun?
3. Tartarejo tek kən kesiyey ge oruwə aa se`en?
4. Tartarina ge oruwə moyuwa oo ge al bhorege de degu i`ac katang? Bhore degu angge oruwə aa katang katang?
5. Tartarejo de zoounu k'ɔrɔngge tuntok bonge re`eunu oruwə aa katang katang? Wunje irare bonage re`eunu al k'ɔrɔngge tuntokə anen?
6. Tartarejo angge sosyneni`, arishiyo, ruwonu, ri`inunu oo ge ayyay ayyayo irare arshiyo ade? Edu ungecce arishiyo aa minen minen?
7. Angge oruwə iptaga tartarejyo angge yellene desha aa katang katang?

Kelle Tudajun

Mas'apige de tudajunə teek tudac kōmen 1ng tudacce sabu de Wushine eli gelesena, engedana ge dhoyo oo engedana ge i`ajine ketengde. Pɔskajə muu ette iyə kayəgay tollak ke iyì.

Bulang De Gubulang Kipilige Wōdō

- Bulang de bulangne kipilige wōdō mas'apige de bulangunč teek bulang kōmen 1ng humma zeridene bulang de sekemetiyeňe bulang bona ge re`eun rōngigegē katagidugay yellēne elesen.
- Bulang de bulangne kipilige wōdō, mas'apigede bulangunč teek bulang kōmen 2ng kēgina bulang bulangde seniyey, bulang moyokke hunica bhoregiyč al bhicbhiccā kangariduna, katagidu. De dhoyč engedana ge aliyc ketengedu.
- “Bulang de iy ke happy” bulang de woya bēritaboyč kike enggo muu oo hubagey kubulangidugay woya jöya c'arşhette silun.

Kelle Dëshay Dëshì

- **Dësha 1:** Mas'apige de dëshyč teek dësha kōmen 1ng woya kōnang kōnang kiptaga re`ena nebhage de tudaju de Wushine sapptene kelęsega yellage kipiliyč saptege katakitega.
- **Dësha 2:** Mas'apige de dëshayč teek dësha kōmen ramang kōnesę kōmda 1-9 kōmda ge aliyc kezeridu.
- **Dësha 3:** Mas'apige de dëshayč teek dësha kōmen sizzi kōmdage kōne 1-9 kōmda siney gegè, k'orikio oo angge i`ajine këdëshitna, kökämidu.
- **Dësha 4:** Mas'apige de dëshayč teek dësha kōmen 4 kōmende kōmdage al kardigiyc koshökitna kōtendu. Kōmda ge 1-9 tuwage degę kezeridu.

Kelle Néluséduń

Angge gibhe tartarina ge ayyay ayyayo, t'itit'ito irasasi, ande limunč, ande wu`unč, masimeria, warati oo angge ayyay ayyayo muu gunęna girar woyana katagidugay yelenedč.

Dësha de dëshine kipilige tekč

- Bulang de bulangne kipilige tekko mas'apige de bulangunč teek kōmen kōnang ande dariyongč aa katang? Bulang de ike dia bulang kiyacke bulangatage ayyay ayyay muuna, kiraregay kerngesu. (I`ajč, bhunde irare ruwo oo arshiyoč)
- Bulangde bulangne kipilige teekko, mas'apige de bulangunč teek bulang kōmen 2, kōmende bulangunč kubulangidugay moyoke kōmdanč zerì katagidugay yelenedč.

Kelle Guley

- Mas'apige de guleyo teek gule kōmen 1, "kesse iccōnunç woyit" gulede siyene kōgōmitna ketelit kessege de iccōnunç bhushsho.
- Mas'apige de guleyo teek gule kōmen 2, bona ge rēsunç gōmen de siyene kōgōmitna, katagit bona ge rēsun.
- Mas'apige de guleyo teek gule kōmen 3, kōne 1-9 kōmda gia tuwōge kōgōmidugay gule de ike shuwa shuwa ge t'itt'ika kōgōmidu.

Shambata 2

Iccōn De Shambatyo Bhoneseden

Iccōn de woya iccōn toll, zeri bonage rēsunç.

- Woya zeriyagec bona ge rēsunç rōngi (kell 4)
- Moyokke al bhoregiyo ayyay ayyay ngareñ (kell 2)
- Kegina ge kessuno oo ge wōduno oo ge ayyay ayyay muu ngar moyokege (kell 3)
- Kōmda ge (1-20) kezeridu (kell 5)
- Angge gageye bhoyo zarana (i'aço, arshì, sosòy, shurèn, riìn, ruwò kelidu.) (kell 4)
- Bhorede ede alle kilōlonit bhorede ayey ayeyyo. (kell 4)
- Taritarina ooangge ayey ayeyige yellən dëshiyoo ngarido. (kell 4)

Goriyoge iccōnuno:

eliyan, tuda, eli, ernges, deshage girare, enget, ye'ssen oogullege gōmen.

Erngeskage iccōnuno:

Eliyange al waratigiyo, tuda, bulang oo gulle, kōnen k'orongge tuntok bhutte irorré bonage rēsunç ipta taritarejyo na, kōnesé(10-20) kōmda zeridu. kōmdage ayey ayeyyo k'orikio, ooge ayey ayey muu angge gibhene taritarina, kōmne bhoregede alliyé taritarinage kesuno irorré bhunde iyniyey oo angge guleyo ajine moyokko ishashak.

Angge ajine moyokko deshine bulanguno gedeshi mak'asige taritarece warati angge ajine edinaa yenyek Irisasi, ette maan ,anggewunu to'osh, ililis, sherka, angge pōshunu koyide kedun angge ayyay ayyayo i`ac gomaa oo sat'inide sheganoo ge ayyay muu.

Kelle Ellénun

Taysse ike kɔnango elyan

Eliyan ge engedun:

1. Tartarejɔ teek keginayge kesunɔ orro katang? kessegu teek keginā ge kesunɔ ale? keginā ge kessunɔ al jiyak oo dhərakɔmoyokege alniyε?
2. Tartarinage oruwɔ zoonɔ k'ɔrɔng ge baàk bona ge rε`sunɔ anenang? Wunjε hinεdɔdene irɔrε bonage rεsunɔ al k'ɔrɔng ge baàkɔ anen?
3. Tartarinay ge oruwɔ ajinε moyoke anganun? Bhore ge degu moyoke anganun indiyong arshiduɔ?
4. Angge ajinε moyokɔ bont'iyongɔ oo ge ajinε arshiyɔ aa ge? aang?
5. Tartarejɔ teek oro mokaja sɛn? Kɔmɛdɔ kɔnesɛ (10-20) kɔmdage aliyɔ mende zeriyagecɔ anen?
6. Bhore kon hayyona gayodɔ? Bhore dɔngɔ hatuy ande orona iy bhic bhicɔ akatang?
7. Woc jɔrɔ hinang? Wonje rɔss pushɔ rεge de dene orr katang?

Kelle Tudajun

Mas'apide tudajuns teek kɔmen 2 wushine kəlagong tudacce bhorede denɛna, engedanage shɔshɔyine tudacya pɔsikajɔ muu e`ette iyyɔ muu ke etagay kegarseni.

Bulang De Gubulang Kipilige Wɔdɔ

- Bulangde bulangne kipilige wɔdɔ, mas'apige de bulangune teek kɔmen 3 “bonage rε`sunɔ dari” bulang de siyεnε kubulangitka na kiraritega bonage rε`sun.
- Bulangde iy kipilige wɔdɔ mas'apige teek kɔmen 4, keginay ge kessunɔ teek oo ge ayayyo ibhang jiyak oo nərakna kubulangitka.
- “Bulang de ike happɔ” woya birrna,bulang enggo oo wubage bulang dhale hinende woyan silendegε.
- Bulang de dəshinε kipilige wɔdɔ mas'api ge teek kɔmen 5, bulang de hisabiyo “kɔmdaay gedeshi wubba” bulang de siyεnε kubulangit na katagitka kɔmday erngesa.

Kelle Dəshay Dəshì

- **Dəshə 2:** Mas'apige de dəshayə teek dəsha kəmən 2, ke bhunde bhangnə, kənəsə (kəmdə 10-20) kezertagec əliyə.
- **Dəshə 2:** mas'apige dəshayə teek kəmən sizzi ke bhunde kənəsə (10-20) kəmdəge əliyə shegay k'orikyo oogge i`ajinə kəkəmdagec .
- **Dəshə 3:** mas'apigede dəshayə dəsha kəmən 4 kəməde karidiyə godhoyna ,gənəsə (10-20)kəmdəge əliyə kezeridu.

Kelle Nəlusədun

- Angge gedəshiye taritarnage ayej ayejjə i`ajə shinac, tomogit, waratiyoge dhaalə, dangk'ar, lasitiki, mak'asi angge gilmənəne wunəna woya gərçəge de ayyaya (zəra, t'int'in, ett) kangaritna kəlidu.
- Eliyan ge waratiyə 5. tartarinage al bhoregiyə edə oo kesiyə ayyaya jəynə gilələni yellədə.

Dəsha De Dəshinə Kipilige Tekə

- Bulang de bulangnəkipilige tekko,bulang 1: bulangə teek shi`o katang? de sekemetiyəne angge mirege gageyə bhoyəgiajəna kiraritec. (i`ajə, dhəmən, gangiy, riin).
- Bulangde bulangnə kipilige tekko mas'api kəmən 2. kəmən de kəmdənə bulang de siyəne kirartəna kəgəmidu.

Kelle Golley

- Mas'apige de golleyə teek gulle kəmən 1: "koy kesse icəcənun" hənə gəmənde gulledia kesstkana kicəcənuduy kalitna kəgəmidu.
- Mas'apige de gollyə moyoke ajinə kəmən 2: "bonə ge rəsənə gəmənde siyəne kəgəmiduna kəlit bonage rəsənə.
- Mas'apige de golleyə guley kəmən 5: kəmdəa ge kənəsə 1-10 kəkəmit əliyə "gubulangiy garshiy" gulle de siyəne indi kəgəmidu.
- Mas'apige de gəmənə teek gulle kəmən 3: kənəsə kəmdə 10-20 kəmdəge əliyyə tuwəge kəkəmidu"shuwa ge t'itt'ita gulle de siyəne gəməsə.
- Mas'apige de golleyə kəmən 6: "ədina zara" gəmənde siyəne angge gishiniyə tartarina kəllagec bhic bhic.

Shambata 3

Iccon De Shambatyō Bhonasedene

Iccon de woya iccon tollā, zeri bonage re`uno:

- Bonage re`uno deshadege elidā (kell 4)
- keginā ge ayyay ayyayō kesunō kal jiyak oo neraki moyoke ajine alniyey ngaritna elidu. (kell 2)
- elide zooge ayayo, moyokkege ngaritna elidu. (kell 3)
- Kōmdage (1-20) zeridu (kell 2)
- Kōn kōmda (kell 3)
- Angge gageye bhoyo i`ajō arshi, sosoy, shuren, riin 00 ruwo (kell 2)
- Sabbtenu enēne erngesgana dhalēga c'arésheti yelaniyendo. (kell 2)
- Bhuore gede remese oo de ayayo moytna ilōlōnit. (kell 4)
- Tartarec oo angge deshine bhic bhiccō erngesa (kell3)

Goriyogeicconunu:

Eliyan, tuda eli, ernges oo eli, deshade irarunō, enget oo yesen, gomen, gule bħlang.

Erngeska ge icconun:

Eliyan ge waratiyo, tuda kōnen bulang oo mas'apide gulle, bonage re`uno taptitt (irarr) k'orongge tuntok ippta bonage re`uno na komdageco ronggege, k'ork'iyo oo shegagħ ayyayō muu.

Kesiyyey ge al bhoregiyo bibida ayyay ayyayō tartarinagege ibħen oo tartarinagege irarr bhunde arshino, annej ayyayō għomu, angge gokoje moyok bulangun. I`ajj, congi waratiyo ge bibida irtsasiyo ge edina al teekkō, ette maan, angge wuun, to'osh, ililis, sherka bulang, angge pɔshun gomma, saykiliyo, sat'ini de shegħan oo ge ayyay muu.

Kelle Ellenun

Elide waratidia taysu kɔnangɔ

Eliyan ge engedun:

1. Woya tartarejɔ teek mende ruyc ordo?
2. Taritarejɔ de kune arshiyɔ oo moyoke bont'ine k'egine niyey orodo? bhorege de aliyɛ moyoke shiyɔ indiyong arshitɔ oo moyoke bont'ine age aliniye? aang?
3. Tartarejɔ woya aa dəshi katangi jɔyen dəshá dəshì bonage re`xunɔ age?
4. Tartarenayge gorr bhorege oo ge al bhorege deguua gilɔlɔnɔ i`acang? bhorege degu oro katang katang? bhorede ayayɔ hayona gayodɔ? artaboyɔ angge al bhorege dɔngɔ bhicɔ aa katang?

Kelle Tudajun

- Mas'apige de tudajunɔ teek tudac kɔmen 3. Tudacce Shirudi zabiye rədenɛ bhushkinɔ elesen.
- Kɔnesɛ dia aa engedinage shɔshɔnɛ ketengde. Ette pɔskajunɔ ke elesegayke garseni.

Bulang De Gubulang Kipilige Wɔdɔ

- Mas'apige dia teek, bulangde bulangne kipilige wɔdɔ 5. Bulangde Hisabiyo (kɔmda hubage, k'ek'ita) bulangde siyene kubulangitgana kɔkɔmitka kɔmday yellɛdɔ.
- Woya kumudhit kaberey boy na moyoke yelagege εliyɔ ay aa moyoke ninini kangarit na katagidu.
- Mas'apige teek bulangde bulangne kipilige tekko 2. "bulangde keginonɔ" de siyene moyokege kangarit na katagidu.
- "Bulngde ike happy" woya kεberit kana enggo oo wubbage woya kubulangiduy dhale c'areshette bulangun.

Kelle Dëshay Dëshì

- **Dëshä 1:** Waratige de dëshyyo teek dësha kómen 5. Kónesé kómdac 1-20 kómdage aliyo k'ork'iyye oo angge i`ajine isidiné kómede kómné kititinit aa bhundé konina kókómidu.
- **Dëshä 2:** Waratige de dëshayyo teek dësha kómen 4. Kónesendene kómdage kónné wartigiyo 1-20 kómdage aliyo kezeritgay ketengu.
- **Dëshä 3:** Warati de dëshayyo teek dësha kómen 6. Kónesendene irasasi shó`ndene oo bhonesendene kilobidugay irar. Kóne kómdac 1-20 kótnitgana kirartega kómda.
- **Dëshä 4:** Waratide deshadia teek dësha kómen 7. Kónsendene milikitoy ge kómenendene irare k'umejé kónesé 1-20 kititinit kana kótnitna kiloptega sinay yellénedó.
- **Dëshä 5:** Tartarecce irarenuo gande wóduu k'órngge tuntok bonage al wódo bhonesendegé ke këleskegay yelléné ernges. Taside pøskajuno muu gacco /i`ajc; kaberec gore bhoy, nyebec gishiyé bhoy oo ge ayyay ayyay muu. zx

Kelle Néluséduñ

- Taec aa katangí elle oo woya bhunde konina, i`ajc: kesi ge ayyay ayyayó jçyne bhoregiyo bibidaa tartarejo gibhana girare.
- Mas'apigede néluséduñ teek, néluset kómen 1 “tartarina ibhang” bhunde siyene këdeshidugay nèbhagede tartarejun katasiduga yelléné ernges.

Dëshä De Dëshiné Kipilige Tek

Mas'apige dia bulanguno teek, bulang kómen 1 “ande shiktabojo” bulangde siyene kubulangidugay kiackega arshide ayyay ayyayna kirartega yelléné ernges /i`ajc: ruwo/

Kelle Gulley

Mas'apide de guleyo teek kómen 2 “bonage rø`euno” bhunde siyene kógomiduga na bonage rø`euno kertesega røngi.

Shambata 4

Iccōn De Shambatū Bhonṣedene

Iccōn de woya iccōn tollō, zeri bonage r̄`unō. (kelle4):

- Kəlit bonage r̄ēnō deshadege (kelle4).
- Kangarit moyoke zooge ayay ayayyo (kelle 1).
- Penude zoo aycō oo dəmbide dhoyō katagitna kaydē yēsen (kelle 4).
- Kōtōnit kōmda (kell 5).
- Sabbtēnē kerngeska enenena dəsha de iyyō kēdēshigay enane kilobhitna kadhalē c'arəshet (kell 4).
- Bhore de neen remese kilələnit oo bhorede ayyayō muu (kell 1).
- Molinage bhonṣendegē shē`ō aa gey katagidu (kell 3).
- Tarec oo angge dəshinē bhic bhiccege yellēnē ernges. (kell 2).
- Angge jōynē bhorege degē ayyay ayyayō tartarejō kiptana kirartē. (kell 1).

Goriyoge Iccōnunu

Eliyan, tuda εili, ernges oo εlī, dəsha dəshi, enget oo yē`esēn, gōmen, bulang.

Erngeska Ge Iccōnunu

Wratide εliyonō tudajō, bulang oo gulle mas'apige denē, shōshōyne oo angge ayyay ayyayō t'itit'itiyō jōynē bhoregiyō ajine bhonṣenō tartarinay ge kesunno ge bibida kōnc 1-20 kōmdage aliyō waratide irare kōmda, angge gadhēnē moyoke gōmuno ayyay ayyayō kojuno bulangde ge i`ajo: tratarecce waritiyō, edinage ırsasiyō ayyay ayyayō ette maan, angge wuunō t'itit'itiyō, to`osh, ililis, sherka, angge pəshuno, i`ac saykiliyō, koyde kēdun, gomma, sat'ini de shegan.

Kelle Ellēnun

Elide waratidia taysu kōnangō

Eliyan ge engedun:

1. Tartarejō teek angge shēeō oruwō aa katang?
2. Tartarejō teek sabtenu ande dhulagenō aa katang?

Kelle Tudajun

Mas'apige de tudajuno teek kōmen 4 “tudac sene kunkulanage al ke ramango” kōtandagong na icōcōnda bhore de rēmesē kilōlonit bhore de ayayyy yellēne ernges. Engedanage shōshōyne oo tadaa bhone kōnō ketengde. De ike pōskacō ay ett.

Bulang De Gubulang Kipilige Wōdō

- Mas'apige de bulanguno teek bulangde wōdūnō kōmen 6. “bulang de sene ette caa, ette caa” dambiyo oo higiyoo kazabiduy yeesen ajen uwado.
- Bulangde ike happe bulang ejugo oo wubage kubulangitka na kishashayitka sabtge silēdōy kubulangidu.

Kelle Dēshay Dēshī

- **Dēshā 1:** Kōmda 1-20 giraresē woya kōmda, mat'apige de degena kēmkēmdesegana kōtōnidu.
- **Dēshā 2:** Kōnesē k'orōngge bakkō bonage rē'sun tartarejō woya kirartēna bhone sēndegē muu kilobhitna kōtōnidu. Taside pōskajuno kayde i`ajō: sit ga taptin, jarec ga woydun, ge ayyay ayyayō muu.

Kelle Nəlusedun

- Angge dəshinə shə`əccə aa katangi gələ oo woya bhunde konina i`ajc: bhorede ałə angge ayay ayayyc jçynə tartarinagege ibhine goriyoge ayey ayeyye katagidugay yellədə.
- Waratigede nyelusədunə teek kəmen 2. taritarinage jçynə bhoregiyə tekko dəshit waratige bhangədə de iy bhic bhiccə na yəmdəsə na ititinit.
- Mas'apige de nəlusedunə teek nəluset kəmen 3, mas'apige de icəcəndənə teek girar tartarinage aliyc woyana kilimit kana kəmdəsəna kititinitna, kudhudhugay ələsə.

Dəsha De Dəshinə Kipilige Tekə

Mas'apige de bulangunə teek bulang kəmen 3. Zoo ge bərgu dege iy bhic bhiccə (i`ajc: ge k'abeljunc, ge bibida, goshana oo woya, ge mac'ida, ge sìinc oo ge ayyay ayyay muu). Kellə de ayay ayayyc muu kubulangidugay erngesa.

Kelle Gulley

- Bonay ge rə`əncə k'ərəng ge bak dəsha dege gangar guliyə ge ayay ayayi kishashak na woya kəgəmidu.
- Mas'apige de gulleə teek gule kəmen 7. "sit o`on" gulle de siyənə kəm kəmdəsəga na kersitka sabtegenə kəgəmidugay kishashayit sabtege

Taysse Ike Ramango Iccōndene

Shambata 5

Iccōn De Shambatyo Bhonēsedene

Iccōn de woya iccōn tolli, zeri bonage rēun. (kell4):

- Eli bonage rēun desha degé (kell 4)
- Zabi penu de zoo acco oo dambina bhunde dhulese ac yeesen (kell 4)
- Wubba ge orrena gōrōde deshino iy dacco dhuldhulena deshidō. (kell 1)
- Kōmda kōnen (kell 5)
- Sabttenē kerngeska enenena kedeshigay yellōdō (kell2)
- Kiciyan ge wunno bhunde kóni o'ón ajine tasii (kell2)
- Molinage bhonēsendegē shēc ngaren (kell 4)
- Bhore ge de alle tartarina ge ayyay ayyay kiptta. (kell 3)

Goriyo ge iccōnūnū:

Eliyan, tuda eli,ernges, dësha dëshi, enget oo yesen, gulle, bullang... oo ayyay ayyay muu.

Erngeska ge iccōnūnū:

Waratide elinū bulang de tudanū, mas'apide guleyū, moline ge al bhoregiyū shē`tartarina ge ibhinē, kōmdage kōnnē angge ajinē moyokke guleyū, angge gokoje moyoke guleyū, angge shiniyonū edina al bhic bhiccū, ette maan, to`osh, ililis, sherka, angge pōshunū yēneke gomma koy de kedun angge ayyay ayyayū muu.

Kelle Ellēnun

Eliyan ge engadanun

1. Tartarejō teek oro katang katang?
2. Angge al tartarejō tekko kesso de degū oo kesso de iccōnūnū sapttegu dëshidáboy? sabteguna dëshidoboy dëshiyō katang?
3. Tartarejō teek zoo ge ernges sabtege orodo? inici katang? dëshi katang?
4. Bhore de shē`tartarejō teek anenin aneniy iraresēge yellagegu bhonesedge aa katang?

Kelle Tudajun

Waratige de tudajuno teek tudac kōmen 5 “Gesiyo oo Baali” tudacce siyene gōnesse woya. De dhoyū genget engedana pōskaja muu gac ett.

Bulang De Gubulang Kipilige Wōdō

- Bulang de bulangne kipilige wōdō, mas'api ge de bulanguno kōmen 7. “Shekawu” sene bulang de siyene penu ajen oo dambi shikina erngeskiyēboyu kaydēga yeseni kilobidu.
- “Bulang de ike happy” bulangata ge woya birū kal daccna enggo oo wubba ge kubulangidugay ajinē uwōnde bulanguna bulangdō.

Kelle Dëshay Dëshì

- **Dëshä 1:** mas'apigede dëshayyo teek dësha kómen 8 kónesé woya ge al wubbage kibbigena aluu bhowò. "bulang de ede yellɔ" kelkelle gɔrɔge diana këberit inkartacde wubbadege na kisharit sheshshæk kaydë tasiyenna kilobhit engedana ge engeduno muu kindi kobhondësey yellëdɔ.
- **Dëshä 2:** mas'apige de dëshayyo teek dësha kómen 9. kónesé 1-20 kómdage aliyɔ këlit ɛligena woya t'itta kómdesëna kótinidu.
- Dësha 3. mas'apige de dëshayyo teek dësha kómen 10. Ibhang denɛ sabtenɛ kerngesga yelenɛ katang oo bhonësen denɛ woya kël këllëna tasidegë kibhangit su`uti yellënëdɔ.
- **Dëshä 4:** mënde iccōneye gulle de yeliyɔ ayy yeli nëbhade anganuni ɛlësé woya de dhoyyo woya gulle de yellɔ yell nëbhade anganuni këlidu.
- **Dëshä 5:** Mëen de iccōne kelesé woya nëbhade kiciyanu ge ngun bhoregiyɔ c`en degey kishashak engedana ge engedine wubbagiyo na pɔskajɔ kay yesende iccōmɔysh c'arëshëtte kiciyanu ge jɔyiné bhoregiyɔ.

Kelle Nyeluséduñ

- Mas'apige de nyeluséduñ teek nyeluset kómen 3. bhore ge de deguwɔ kessige bibida ajinɛ bhonësenɔ shint tartarinna irarte.
- Mas'apige de nyeluséduñ teek nyeluset kómen 4. tartarecce bonage rëeunno kishinitna kirarte.

Dësha De Dëshinë Kipilige Tekɔ

- Bulangatay ge bulangne kipilige teekɔ bëerde shishiyné oo iccōnde shambatyo na ernges woya na kulangidu.

Kelle Gulley

- Bona ge rëeunno al k'ɔrɔng ge bakɔ dësha degë gangariga na angge erngesec gomendɔ. Guliya ge ayyay ayyay muu gishashakna kogɔmidu.
- Mas'apige de gulleyo teek gulle kómen 8. "gɔtinədiyan yaik'ob" gomende siyené gem gemesena gogɔmi. Sabtegey erngesinena dhale c'arëshëtte ayay.

Shambata 6

Iccan De Shambaty Bhonasedene

Iccan de woya iccana toll, zeri bonage re`un. (kell4):

- cucuki reyna joya woshi oo dhal (kell 4)
- Wubba ge deg oren deg de dhul dhullen shishinen goro de yellne (kell 5)
- komda konen (kell 3)
- Elide elii nebhade derjayyo i`aj 1ey, 2ey, 3ey anggia yellendo (kell 2)
- Kicide iyyo bhunde koni o`en bhunde koni dhae c'areshet ayay (kell 4)
- Angge joyne bhore giyo ngarrna gay tok teeg. (kell 4)
- Angge joyne bhoregiyo tartarinage ayyay ayyay kiptta. (kell 3)

Goriyoge Iccanuno:

Eliyan, tudac eli, ernges, desha deshi, enget oo ye'sen, gomen, bulang.

Erngeska ge iccanun:

Waratige de elin, tudac, mas'apige de gomun oo de bulangun, tomokke raatuda yeneke zangiyo oo tararina, kosiyo zoo ge bulangna cucuki reedeg tartarina kseiyge bibida joyne bhoregiyo ayay ayayo tartarinagege, angge gomun ayay ayayo, angge gokoje moyok, irsasiyo ge edina al bhic bhicc, ette maan, angge shinino t'itta, to'osh, ililisi, sherka, bulang, gomma, sat'inde shega al tekko oo ge ayyay ayyay muu.

Kelle Ellēnun

Elide waratiyo tasyude ike 2

εliyan ge engedanun:

1. Tartarejō bonage rēenō cucukine ajine dhallō agge?
2. Tartarejō teek wunje ri`insē rōcsōna jor na k'enuga indikatang? kike eduy indiyo niyē?
3. Tartarejō teek wunje kōne k'ōma jarejō de mēnde koni bhōcō dēshi katang?
4. Tartarejōde moyyo zoo ge al wubba orēn dege moyyo aa shēy rēe? gayo niyē?

Kelle Tudajun

- Mas'apige detudajuno teek tudac kōmen 6.
- Angge shōshōyne oo kiciyan bhunde koniyō tudac kon kētelējitna kēludu.de dhoyyo woya tudajō elide εliyyō tasiyo katang katagidugay yellēnē ernges.

Bulang De Gubulang Kipilige Wōdō

- Woya bħasejō de bulangunō kōnesē bħaseċċe bulangunō darmande sabbuneyō wōc'i darmande pōskajō yellēnē kirartegā cucukide rēwdegey (alangō, joređō, sigiċċ pōshen, oo ge ayay ayay muu). Sene kirartegana goridōde iy daccō kamakit ka ramatin jareyna kōkōmiduy yellēnēdō.
- Bulang de ike hoppo woya biro engguwō wubbage kubulangitka na kadħaleġa hinende bulanguni sileđdege teek yellēnēdō.

Kelle Dēshay Dēshī

- **Dēsha 1:** mas'apige de dēshayyō dēsha kōmen 11. kōnesen dene kōmda kōne 1-20 teek kōmda ge te`ek unttō tōnit na idibisidu.
- **Dēsha 2:** angge gilōlōniy alke yēnē ge ayay ayay gac woya na de mo`ōnō godhoy de ramatuwōna dōngō tollō de mo`ōnō madhakkō ade iy kenage tekkō ko ade pōskajunno. De ayay ayay de ramatu mat'ana adey kilōlōnidu. 1ng 2ng hēnē.

- **Dəsha 3:** Woya wubba ge kalitna kessə de icəcənunç teek angge ayay ayay jçynə kumrditna anggeçə muu dəshadegə muu katagitkay yellənə ernges. I`ajç: habhay, bətə, boyyo, salage ayayycə muu gadhana zaragedegə ibhangitna kishint ədçdeğə.
- **Dəsha 4:** Mas'apigede dəshayycə teek, dəsha kəmən 8. woydə de woya kalitga wubbagenə angge ayyay ayyayycə jçynə bhoregedə, i`ajç kesi ge hakumiyyə, kesse icəcənunç, gabage ayayycə muu bhonəsəndegə ələlləna wubbage teek tasideğə enggo giririge kaydəgəy kazabidəgəna kishartəgəy yellənə ernges.

Kelle Nəluseđun

- Zoo ge irarə cucukide bonage rəsəynə ayayycə, tartarinagege irarəsə woyana kilobhidu.
- Tartarinage kesiye bibida i`ajç; kesse icəcənunç, kesse hakumiyyə girarəsəna kipitana kishinit ədçə ilopna irarəsə.
- Angge gishiniye tartarina yellənə angge jçynə bhorege dege. I`ajç; salaa, kəllac, boyyo ge ayayycə muu yellənə kutidiyəga.

Dəsha De Dəshinə Kipilige Tekə

- Bulangatay ge bulangnə kipilige teekə bərde shishiynə oo icəcənde shambatycə na ernges woya na kulangidu.

Kelle Gulley

- Angge ayayycə jçynə bhoregiycə angge i`ajç dege shəshçynə guliyage ayayycə təlejitna woya kirarite gəməndegə.
- Mas'apigede gullyycə teek gəmən kəmən 9, teek "ede mu`uk bhonde koni" gəmənde siyənə kəgəməna bhunde kooniy orənə oo tasideğə kilobhidugay erngesidu.

Shambata 7

Icocon De Shambatyō Bhonasedenē

Icocon de woya icocono tollē, zeri bonage re`unē. (kell4):

- Irare dhalle rreudegey oo woshidegē wucicikiyo. (kell 4)
- Ellēno teek kaydēga tasidegē yellēnēdō. (kell 5)
- Bhunde irare dēraja elii i`ajō 1ey, 2ey, 3ey anggey giya yellēndō. (kell 4)
- Dhalla ge ayayyo angge gilōnē angge eliyyo (k'en tuntok, iy baak, yēnē) anggiya katagitna kirarite. (kell 1)
- Kicide kun bhunde kooniyō c'okna uwadō. (kell 2)
- Mēen kōnang kici wōc'iyesē niyey elina uwadō. (kell 2)
- Angge jōyne bhorege degē took teegē ay iy niyey ngarna uwadō. (kell 3)
- Angge ayay ayayyo jōyne bhorege degē tartarina ibhen. (kell 4)

Goriyyo ge icoconuno:

Eliyan, tuda eli ernges/eli, dēsha dēshi, enget oo yē`esēn, gōmen, bulang oo ge ayyayyo muu.

Erngeska ge icoconun:

Warati de kumsiyonō, tudac, bulang oo mas'apide gulyyo angge ramatindege al bhic bhiccō yēnēke zangiyyo, tartarina oo kōsiyyo, angge gōmuno ayayyo, angge gokoje moyoko yēnēke sidiyyo, warati, mak'asi, irsasiyo ge ədina al bhic bhiccō, ette maan, angge shinino, to`osh, ililis, sherka, angge pōshuno yēnēke gomma oo sat'inide sheganō.

Kelle Ellénun

Elide waratiyyo taysude ike ramanong

Eliyan ge engedanuno:

1. Tartarejo teek angge oruwō aa katang katang? Angge deshine aa katang katang?
2. Moyit taarec sheshshēk na kōmēnde k'ēnō ade mokajunō koo ade zoo ge mac'idaa? Mərtide mokajunō al niyē? ge mac'idaawo?
3. Tartarijō dia zoo ge ergesine oo ge kiciyyo orodo? aa ge? iniyē?
4. Tartarejo teek zoo ge εele orodo? aa ge? εele katang?

Kelle Tudajun

Mas'apige de tudajunō teek tudac kōmen 7, "kəginage gashunō murdi" tudacce siyyenē kelagong na uwadadege shəshçynē engedo ketengde na de pəskajunō ay ett c'ua.

Bulang De Gubulang Kipilige Wōdō

- Mas'apige de bulanginē kipilige wōdō bulang kōmen 8 "gi`ac kəgina na gubulangi", "bulang de kəginonō" bulang de siyenē kiyajit kəgina na kirartē cucuki. I`ajō: bhonde keley, bhunde dəlmey oo ge ayay ayay muu.
- "Bbulang de ike happo" bulang de woya birrō wubbage oo enggo kubulangit na kishashyt saptege bulangngō teeki jōya silende bulangngun.

Kelle Dəshay Dəshī

- **Dəsha 1:** Ande ramatindege iy bhic bhiccō (i`ajō; zangiyyo ge ramatindege al bhic bhiccō, irarsiyo oo ge ayay ayay muu) gac woya na kətəndəsə isitte gege kibhingit dərejage 1ey, 2ey, 3ey hənəna kezereduy erngesa.
- **Dəsha 2:** Woya kal wubba ge na kesso de icəcənunō kumirdit angge ayay ayayyō sillō yənē ke kənaa i` ajō bolobolo, salaa, habhay oo ge ayay ayay gunənē na de rəməsə, de lət'əguwō, de ramatuwō, de mə'cənō, de mudhukō, de k'ak'aruwō, salecce paltanguwō, de t'iñō, de bolobolo iyō, de unttō ge ayay ayay muu kəlit na kadhallē.
- **Dəsha 3:** mas'api ge de dəshayyō teek desha kōmen 8. Woya bhore ge dege angge edə orrō kəlit na kiciyan gə'k niyē kelkelle. I`ajō; kicide kun bhore ge de zoo ge

mæerida teekɔ, kicide kun tude ko`oni, kicide kun kessɔ de iccōnunɔ oo ayyay ayyay muu. Woya wubba ge de alle teek kel kel ga gɔrɔge de c'areshet iy teek yelendo.

- **Deshä 4:** Mas'apigi de woya iccōnɔ teek tartarina ge bhon ramangi woya kεberit na kilɔlonit k'en tuntok, iy bak oo yene kangngarit na kεlidugay erngesa.
- **Deshä 5:** Mas'apigi de woya iccōnɔ tee, woya kɔmda tartarina mærtindegeboy tollɔ kɔmedɔ tartarecce k'enɔ adey kεlitna kibhangidu.
- **Deshä 6:** Mas'apige de dεshayyɔ teek dεsha kɔmen 12 woya kalit wubba ge na mæen kon kici wɔc'iyeεε ay gernges niyey edε oo yella kel kel.

Kelle Nεlusεdun

Bhore ge de alle tartarina ge sholsholɔ kartit. (i`ajɔ; t'arabheza, cakang, kess ge ayay ayay muu kiptta na kicɔcniduy erngesa.

Deshä De Dεshinε Kipilige Tekɔ

Mas'apige de bulangne kipilige tekko bulang kɔmen 4, woya kalga wubba ge na "bulang de komajuno" bulang de siyenе bona ge reen cucuki oo woshi kishashakitka saptegey erngesa.

Kelle Gulley

Bhore ge de alle angge ayyay ayyayyɔ took tege shɔshɔynε niyey gilic gɔmen de ayay ayay na woya kɔgɔmidu.

Shambata 8

Iccɔɔn De Shambatyc Bhonɛsedene

Iccɔɔn de woya iccɔɔn tollɔ, zeri bonage rɛ`unɔ. (kell4):

- Cucuki de rɛen dhal oo woshi irarredɔ. (kell 4)
- Eliyo teek edɛ mu`uk kɛl kɛllɛ girgiriyok. (kell 3)
- Taside woya ge ayyayyo kisharit. (kell 2)
- Angge yellɛ iccɔɔn bhunde kooni gilɔlɔn na ɛli de ike (k'endo, iy baak, yɛnɛ) ngardo (kell 4)
- Dhɔjɛn oo kejɛn milikit degɛ gaydɔ (kell 1)
- Zoo kicina erngesinɛ niyey keliđu. (kell 4)
- Angge jɔyne bhoregiyyo took tege ngardu. (kell 4)
- Bhore ge de alle tartarina ge ayay ayay kipta. (kell 1)
- Kɔmda kipta angge ayyay ayyay (kell 2)

Goriyo ge iccɔɔnun:

Eliyan, tudac eliy, ernges /ɛli/, desha dɛshì, enget oo yɛ`esen, gomen, bulang

Erngngeska ge iccɔɔnunu:

Eli de kumsiyoyɔ, tudac, bulang, gulle, kɔmda ge bhon 20ng ge ayay ayay zeri (k'orkiyo, angget'itta ge dɛshinɛ keneý na potukuno al tekkɔ oo angge gulleyɔ ge gokoje moyoke gulleyyɔ, toosh, ililis, sherka, koy de kɛdun, gomma oo sat'ini deshegano.

Kelle Ellɛnun

Elide waratiyɔ taysude ike ramancɔngɔ

Eliyan ge engedun:

1. Kesso de gamunc teek tartarijɔ zoo ge si`nɔ oo mac'ida aa se`n?
2. Kesso de gamunc teek zoo ge mac'ida kɔmendegɛ gɛkɛc zoo ge si`nɔ kɔmendegɛ bhon se`n?
3. Kesso de gamunc teek tartareccek'eno ade zoo ge si`nɔ ko age mac'ida?

Kelle Tudajun

Mas'apige de tudajunc teek tudac kōmen 8 "mokacce ike Garuwō oo wolagene" tudacce siyene kōtōnit na bhonesen dege de shōshōyne oo yesen de engedunc ketengde. Pōskajō muu ay ett c'uā.

Bulang De Gubulang Kipilige Wōdō

- Bulang de bulangne kipilige wōdō bulang kōmen 9 bulang de woya irar boyoy bhuyō al goriyoyō bulang de sene "boktac oo dhoydac" hēnē wubba ge kubulangiduy ajine dhal oo woshi dege.
- Woya kal wubba ge na kōkōmit kōmidā ge kōnesē 1-20 angge kōmunc kaydēna anggē mumudha teek kōnang kōnang kēkejtna kubulangdu.Dia tollō, kōtōndēse kōmdac kōnang kōnang na kōnjit na kubulangidu.
- "woya bulang de ike happy"ejugo oo wubba ge kubulangduy rēe dege dhallē komacce silunde bulangngun.

Kelle Dēshay Dēshī

- **Dēshā 1:** Mas'apige de dēshayō teek dēsha kōmen 13, woya kal wubba ge na angge ayay ayayō deciyonō zarage dege tartareccege irarte na ibhangit took teek tege, i`ajō; angge hay lejō, ge hay maayō, ge tay wōlajō oo ge angge kingunō deciyonō, ge metanunō deciyonō, angge deciyonō zara kēlit na kibhangit took tege.
- **Dēshā 2:** Mas'apige de dēshayō dēsha kōmen 8, woya bhore ge de allē kiciyan ge gayyo oo kiciyan c`ēn ayi c`yne niyey kēl kelle. I`ajō; zoo ge bhoreyyō kaccō, kessō, kessō de icōcōnunc oo ge ayay ayay muu. Woya wubba ge de allē teek kisharit na kaydē tasidege enggo na saptege kēlit əliyyō.
- **Dēshā 3:** gisang icōcōnda molina ramang na molle shōk woya ge mērō adey əlesen. Molle ike ramangngō woya wubba ge kal ke yēnē na dōngō tollō molle ike kōnangō kal nēraak nērak na kiyajit ke k`ēnē muy nēbhage de ga yēnē katagit na dhoyedr dege kezerit kōmdaa.
- **Dēshā 4:** Mas'apige de dēshayō teek dēsha kēmen 14, dēsha ge de iyyō molina ge ayay ayayyo kōmda gititina tartarecce əli c`ēn dēnē kōnaso ke kiptagay erngesa.
- **Dēshā 5:** mas'apige de dēshayyo teek dēsha kōmen 12, dēsha ge de iyyō woya kalgitka wubba mēen kōnang oo mēenngey tuntō kēdēshiyēse kiciy angge hinke dēshiyēse ellē na kipili ge əllēsekē yelagegu.

Kelle Nəlusədun

Angge tətəyuno jöyne bhoregiyo zarana gibirrma tartarec enggo kiptana kicəcənidiy erngesa.

Dəsha De Dəshinə Kipilige Tekə

Bulang de bulangənə kipilige tekko mas'api ge de bulanguno teek bulang kəmən 5, woya kalit “angge al wubba ilələn” kubulangitka bulangi irar kello de bulanguno woya oo bulang de see “k'endə, iy baak oo yənə” bhunde siyənə katagidugay yellənedə.

Kelle Gulley

Mas'apige de gulleynə teek gəmən kəmən 10, “kənəng tuntok gadhallə kənəngi kindike ramang dəngəmu kədhəjít kənəng” gulle de siyənə kəgəməse.

Icoconde taysude ike sizziyō:

Shambata 9

Icocon De Shambatyō Bhonasedenē

Icocono de woya icocono tollo, zeri bonage rē'uno. (kell4):

- Icocono dia woya icocono tollo;
- Dhalinde rēedegey cucukiyo oo woshiyo irarredō (kell 2)
- Zoo ge rēe degē alke moutō deshi dēsha angge kēdeshide ga dēsha yellēnē zeridu. (kell 2)
- Tasiyan ge zoo ge ayyayo isharit sheshshē. (Kell 5)
- Dhōjen oo kējen milikitiyo tagit. (kell 5)
- Mēen kon kici shōk na erngesinē niyey elidu. (kell 2)
- Tude koni zoo ge jōyne elidu (kell 2)
- Angge jōyne bhoregiyyo took tege gayen (kell 4)
- Kōmday angge ayay ayayyo ibhang (kell 3)

Goriyo ge iccōnunc:

Eliyo, tudac elii, ernges, dësha irar, enget oo yesen, gomen, bulang.

Erngeska ge iccōnunc:

Eliyan kumisiyo amsset, tudac mas'apide bulangunoo de gulleyo tartarecce de tude koni, zoo ge reey alke mouto, dësha de ede deshi ungngajo, angge ernges ede deshagiyo, tartarec irar, komda ge ayay ayayyo bhon 20 (k'orkiyo oo shega oo ge ayay ayay muu). Angge ayay ayayyo gogome guliy, angge gokoje moyoko, kosi, mak'asi, taarecce waratiyo, irsasiyo ge edina ayay ayay al tekko, ette maan, shini, to'osh, ililis, sherka, angge poshuno, kiy de kedun, gomma, sat'inde shegano.

Kelle Ellēnun

Elde waratiyo taysude ike sizziy

Eliyan ge engeduno:

1. Tarejo teek orro katang katang?
2. Woya komoyt tarecc na zoo ge al tude koni tekko anenenangi kelidu. De dhoyo muu zoo ge ede orr taarejo baba, haya, woya moyina dholdo. zoo ge al tude koniyo deshi katang?
3. Taarejo teek tartarina ge cucuki ree allé? Age al niyey? Deshi katang?
4. Tararejo teek kegina ge gashuno oo ge kessuno age oo ge? Rongo gege eliyodo? Komedo ge k'eno age?

Kelle Tudajun

Mas'apige de tudajuno teek tudac komen 9, "kegina ge kessuno oo woya gege" tudacce siyene elese oo engedana ge shoshyne oo c'areshetto ketengde poskaj ette iyyo ayya.

Bulang De Gubulang Kipilige Wod

- Kucukit bona ge ree na kedeshidu. I'ajo; kotennde kangado oo siyo, siyo oo kangado oo ge ayay ayay muu na kenit bhassece bulanguno bondong.
- Bulangde bulangne kipilige wod bulang komen 10, "kosi ugugun" bulang de siyen kubulangidugay woya cucuki reeyo joya dhale re'un.

- Bulangde bulangne kipilige wōdō mas'apigide bulangunč teek bulang kōmen 11, “kōsi ga ngōr dian” bulang de siyēnč kubulangidugay woya kēmkemit rēegegey jōya dhal.
- “bulang de ike happe” bulang de woya birrō ejigo oo wubba ge kubulangidugay woya dhale bulangdege.

Kelle Deshay Deshì

- **Deshà 1:** Woya kal wubba ge wubba ge na kēlit kēginage kesunč rōngi kōnang kōnang. (I`ajč; aduru, rōsč, zungk'u, bī` oo ge ayay ayay muu kēlit na ke bhunde toogudegey/amsettege, ungnego gegey, bhonsende acc zoowč oo ge ayay ayay muu/ kibhangitkay erngesa.
- **Deshà 2:** Woya kalit wubba ge na kēgitte ede yellō kēberit na bhonesn de accō ede kē kelle. Eliyč dia teek wubba ge de woya ale tekkō kayde tasyan na kisharitka sheshshse na kadhalle ga c'areshet yellendō.
- **Deshà 3:** Kesi ge bibida jōyne bhoregiyč i`ajč, /idirii oo uk'ubi bhonesen dege aa katangi ketngit shubhungę na bhutte wunę kēleske ga yella gege ge kesunč.
- **Deshà 4:** rēe de ike mowuč aa katang? Rēe de ike mowuč ade iyy niyę gayodo? Angge ernges zoo ge rēey alke mowuto kezerit rōngi na kēlit bhonesendegey erngesa.(I`ajč: kōdhōlit mēen de kabara bhoy orrongo, ande taptiye gōrō, ande ajine tasiyč, koy de guruge tuntokko, cakam de jarunč, telecce oo ge ayay ayay muu.

Kelle Nyelusedun

Mas'apige de nyelusedunoč teek nyeluset kōmen 5, kirarte tartarina ge ayay ayayyc kēgina ge kessunč tartarejč de irare kishido edčboy.

Deshà De Deshine Kipilige Tekč

- Woya kalitka wubba de na kōne kōmdac 1-20 angge kōmnena anggey mumudhine teek kēkejit kōnang kōnang na kōkōmit na kubulangidu. Yaa muu kōnesē kōnangey na kōnang dhōc kōnang na kubulangidugay erngesa.
- Bulang de bulangne kipilige tekkō mas'apigide bulangunč bulang kōmen 6, woya kalit wubba ge na mēen de kiciyč kon gernges niyę i`ajč; diramage kiraritese yelage al kipilige tekkō erngesa.

Kelle Gulley

- Mas'apigide gulleyo teek gomen komen 11, "shubhunge" gomende siyene kubulangit na katagit yellende tude kooni kerngeske.
- Mas'apige de gulleyo gomen komen 12, guliya ge irarec dhalen oo kejeno kogomidu. (I'aj; "t'armisiyo hac'anang ge cayda al t'errebhezage tunto" siyene meen de icocone kindi ke konesen na t'armisiyoy hac'c'anang ge cayda al t'errebhezage tunto yele na koc'it ga tommor.

Shambata 10

Icocon De Shambatyo Bhonesedene

Icocono de woya icocono tolla, zeri bonage re`uno.

- Zoo ge reey alke moutwo desha de deshi unngojo unngojo angge ernges ede aa katangi rongigegelidu. (kell 2)
- Mollo konang enggo bhangendegelidu. (kell 2)
- Taside zoo ge ayyayyo kisharit sheshshe. (kell 1)
- Engedana ge shoshyne enget oo yesenok kayde. (kell 4)
- Milikit de dhojunc oo de kejudunc katagidu. (kell 2)
- Angge irare ande iy mu'ukoo de ike mow kangngarita na katagidu. (kell 3)
- Kezerit kon rongi. (kell 2)
- Shubhun ge woyan kazabitka shikitino angge yeleney kelidu. (kell 2)
- Angge jeyne bhoregiyo took tege kangngarot. (kell 4)
- Angge ayay ayayyo kishinit edo na kutidiye. (Kell 3)

Goriyo ge icoconuno:

Eliyan, taduc eli, ernges desha irar, enget oo yesen, gomen oo bulang

Erngeska ge icoconuno:

Eli de waratiyo kumsiyon, tudac, mas'apide gulleyo oo de bulanguno, tude kooni teek taarecce iraae zoo ge deshine, tartarina ge irare keginage ayay ayayyo, angge gokoje gulliya ayay ayayyo, angge guliya al tekkajine moyoko, i'aj; sidiyo oo angge bulanguno

mak'asi, warati de taarejunc, irsasiyo ge ədina al bhic bhicco, ette maan, angge shininc, to'osh, sherka, ililis, angge pɔshunc, koy de kədun, gomma, sat'ini de shegano.

Kelle Ellənun

Waratide əliyanunc taysude ike sizzyc

Eliya ge Engeduno:

1. Tartarejč de kənnə keginonč tartarejč de ngərunč tuntč ge al yəngč anenang? shoč bhuwəyo?
2. Tartarejč teek keginage al damanejč tartarejč de kurayyo sabč oo tollč kegina ge jçynəngč anenang?
3. Tartarina ge oruwč sizzyey teek kantara de idibisine tip na oruwč ade? shalay ge ngərraa shč` əteek de iy tippč ade?

Kelle Tudajun

- Zoo ge rəey alke mowtč desh desha ungngoč angge dəshiyč ernges edč rəngi tagi na tuda ge yellč erngesč else woya na katagiduy yelenedč.
- mas'apige de tudjunc teek tudac kəmen 10, "kesse icəcənunc Berguwa" tudacce siyəne kətənit na engedana ge shəshçynč oo dhallegč ketengde, de ike pɔskacč ay ett muu.

Bulang De Gubulang Kipilige Wədč

- Bulang de bulangne kipilige wədč mas'apige de bulangunc kəmen 12, "dhay ingkartaccenu" bulang de siynč kubulangit na enggo oo bhangendegč elian katagit kay erngesa. (I`ajč; tuntč, bhuwč, tuntč oo bhwč, teek, wədč, tollč ge ayay ayay muu.
- "Bulangde ike hapč" woya kəberit na wubbage oo enggo kubulangit na kadhalę hinende bulangun sileđčy erngesa.

Kelle Dëshay Dëshì

- **Dësha 1:** Mas'apige de dëshay teek, dëshakomén 13, woya kal wubbage na kezerit këgina ge gashunc kònang kònang na kibhangit took tege. I`aj; ngadun, wuu, bayt, ge ayay ayay muu kibhangit.
- **Dësha 2:** Woya kal wubba ge na tude kooni teek mërtin mu`uk aa sëni këlidu. woyage ayay ayay muu engedana ge shëshën dege iyyet ketengde. Engedana ge engedine muukayde wuma na keydu. (i`aj; baba lëdëshi katang? hayawo? Ngonë aa bërgu së? de buyt anen? engedana ge ayay ayay muu ketengdiana kaydega yesen.
- **Dësha 3:** Eliy de woyanc teek enggo kaydega tasine kalga ke c'arashi taside woya ge ayyayyo muu kisharitka shëshshe na bhutte eliy aa katangi këlidugà, de þoskajunc oo bhonesen katagidugay aye tasi.

Kelle Nyelusëdun

- Mas'apige de nyelusëdunc teek, nyeluset komén 6, woya dësha de tude kooni dëshiy tartarecce irare irara. De dhoyyo tude koni dëshi katangi këlit na tartarina muu kishinidu.
- Woyay kenage tartarecce kibbiyo gibhang kenage na kangari ke ramang na bon kònang shinidoboy kayde taside bon kònangiyoo de iy mu`uk.
- Girarese tartarecce tude koniy woya na kipta tude koni degey na kishinidoboy na kirartese yella ge kipiliyo na ketengde.
- Mas'apige de nyelusëdunc teek nyeluset komén 7, tartarina ge ayay ayayyo keginonc gac na kishinit na kirartese yella ge alle kipilige teek.

Dësha De Dëshinë Kipilige Tek

Woya kal wubba ge wubbab ge na tude koni teek baba, haya oo woya aliyo kirarte diramage.

Kelle Golley

- Mas'apige de golley teek gomén komén 11, "zookteganu" gomén de siyene kogomit na kirartega yellende tude koni kirarte.
- Mas'apige de golley teek gomén komén 12, dhøjën oo kejen bulangde moy gomén de siyene kogomidi. (I`aj; t'armisiyo ge ettege cayda ge bhon saali ibhangit copidajo tunto bhunde siyene)

Shambata 11

Icōcon De Shambatyō Bhonəsedene

Icōcon de woya icōcon tollč, zeri bonage re`unč. (kell4):

- All mol konna irare enggo bhangendegę (kell 4)
- Engedana ge shoshoyne enget oo yesenč ajiñedč. (kell 5)
- Angge all mu`uk oo ge all mashsha iyendegę ibhang. (kell 2)
- K'orsha oo taminiyo ge itiyopia gayen. (kell 3)
- Zuktegey shektin oo bhushkinde woyagegey bhunde dəshiyese elidč. (kell 4)
- Angge joynę bhoregiyč tooktegey gaydč (kell 1)
- Angge joynę bhoregiyč ayayč ayayč bhonesen degę elidč. (kell 3)
- Angge ibhine ayay ayayč shini na ibhangdč.
- Nurut dank'arna deshi angge ayay ayay na iraredo. (kell 1)

Goriyo ge icōconuno:

Eliyč, tudajč eli, ernges, dəsha dəshì, enget oo yesen, gomən, bulang.

Erngesaka ge icōconuno:

Elide waratiyč kumisiyo, tudac bulang oo mas'apide gomunc, waratiyo oo burtukaniyo, lomi, dank'arde nurudine, santimiyo, k'orshaa angge irare guliyage kingunc, angge gokoje guliyä, angge guliyä kojinna al tekko, i`aj; sidyo ge bulangun mak'asi, waratide tartarinanc, to`osh, ililis, sherka, gomma, sat'ini de sheganč.

Kelle Ellənun

Elide waratiyč taysude ike sizzyc

Eliyan ge engedanun:

1. Tartarejč de oruwč teek keginā ge gashunc teek bhonesendegę aa katang katang?
2. Tartarejč de orowč teek bhonesende ayay ayayč aa katangi aley elidu. Bhonagec katang?

Kelle Tudajun

Mas'apige de tuadajunc teek tudac kōmen 11, "angge jōyne bhoregiyo angge shunana al tekkō oo ge shunana unto tudacce kōn nebhade anggia kēlidu. De dhoyō muu engedana ge shōshōyne ketengdēna kaydē yesende pōskajuncy ay ett.

Bulang De Gubulang Kipilige Wōdō

- Gucukki angge ayay ayayyo na enggo oo ibhangdege ibhangne niyey irar (i`ajō; kisang kōsi sat'inige robhonjō na bhang sabage unto na aney shōy jarey kenage na kōsi jōyne yideyengedi na əlagen enggo bhangendegē).
- "Bulang de ike happo" woya birrō wubba ge oo enggo kubulangiduy dhalə silən de c'areshedun.

Kelle Dēshay Dēshī

- **Dēsha 1:** Woya al wubbage wubba ge na kezerit angge shunanc oo shunan unto (i`ajō; kēginaa, kēnaa, boyyo, bēnaa, maa, ge ayay ayay muu) zertoboyō ke bhunde toogudegey (i`ajō; ge amunc oo ge ke amun alongō, ge gedeshiyē kessō oo ge gedeshinenengō kibhangidu).
- **Dēsha 2:** Meeñ de iccōne keteng woya kesse ani hakumiyo engetano engedanage al niyey dia tollō ibhano engedana ge ayay ayay na engetanodō. I`ajō; dēsha dēshī yide? Akumset bhonesen aa katang? Ke gilasigay yellane katang? keseyt yene na ketengde na kaydē yeseni iccōn na ajine dhaldhaldege.
- **Dēsha 3:** Waratiyo ge woyanc zangiyo ge t'itida, burtukaniyo, lomiyo oo ge ayay ayay muu gac na gōrō ge de ayay ayay kangngarit ke yene na kirarit yellagege ge alle kipilige tekkōy, taside anggiya ngarunc de iy tippō oo de iy mashsha kēleskēna kerngeskē.
- **Dēsha 4:** Mas'apige de eli dēsha teek dēsha kōmen 15, bhunde iyyō taminiyo oo biriyo ge ayay ayayyo yene muu 5, 10, 25 oo taminiyo 50, 1, 5, 10, 50 00 100 kibhangit k'orshaa na katagidugay yelleđō. De dhoyō muu tartarina ge taminiyonc oo ge k'orshanc wubba ge gac na kōtēnde kōmdajō de t'iñc na kisidhit kōc'itte buytōy eləse.

Kelle Nelusedun

- Mas'apige de nyeluseduno teek nyeluset kómen 8, kena ge ayay ayayyo tartarejo gibha na ede kishinitka edinay ge ayay ayay na kirartegay yella gege elesen.
- Taminiyo oo k'orshaa gac na kipta waratige na edo kishindugay elesen.
- Mas'apige de nyeluseduno teek nyeluset kómen 9, woya kunurudit dak'ar na kéginey ge kessuno teet kónang kedeshit tartarejo na kicoccondega sinnay yellendo.

Deshä De Deshine Kipilige Teko

- Bulang de bulangne kipilige tekkö mas'apige de bulanguno kómen 7, woya kalgitka wubba ge na "bulang de tude koni bulang de siyene kiyackega na kubulangdugay elesen"
- Bulang de bulangne kipilige teekö mas'apige de bulanguno teek bulang kómen 8, woya "bulang de gabay" kubulangiduga na katalitka angkon wódak oo kesoki kicocconidugay elesen.

Kelle Gulley

- Woya oo zuktegege orendegé bhore ge girigiri kartega bhunde dhulese bhoregedegé guliyage jöyne kishashayt na kogomitka elesen.
- Mas'apige de gómunó teek gómen kómen 13, "moy sigiro dia" gómen de siyene kogomitka na bhonesende kegidudia katagidu.

Shambata 12

Iccōn De Shambatyc Bhonṣedene

Iccōn de woya iccōn tollč, zeri bonage rε`uno:

- Mollo kōnang enggo iyεn degε iyniyεy kεlidu. (kell 1)
- Bonage rεeunø sidu de seeyø oo de kangadiyø bhunde kooni ramatiak gicøsmøysh kal ke dhali yellønedø. (kell 3)
- Takita ang kōnangboyo ande gayø εlagec na uwado. (kell 5)
- Angge aliyø kōnang kōnang took tegε moyna gaydø. (kell 5)
- Zoo nεbhage de woyagegεy dεsha ge dεshiyø woya gege nεbhade shkitinono εli na uwado. (kell 2)
- Saptenu kiciyan ge nguno oo ilayjaney kan ga gayende borey. (kell 2)
- Bhore ge de aliye angge jøyne ayay ayayyu bhonesende degε εlidu. (kell 4)
- Køshøyt dak'are nurudine na kedeshit tartarina. (kell 3)

Goriyo ge iccōnuno:

Eliyø, tudajø εli, ernges, dεsha dεshì, enget oo yεsen, gømen, bulang.

Erngesaka ge iccōnuno:

Elide waratiyø kumisiyo, tudac bulang oo mas'apide gømuno, waratiyo oo burtukaniyo, lomi, dank'arde nurudine, santimiyo, k'orshaa angge irare guliyage kinguno, angge gokoje guliya, angge guliyø kojinna al tekkø, i`aj; sidyo ge bulangun mak'asi, waratide tartarinano, to`osh, ililis, sherka, gomma, sat'ini de shegano.

Kelle Ellénun

Elide waratiyo taysude ike sizzyo

Eliyan ge engedanun:

1. Tartarejø teek sina ramang bhonesø dege desha ge ayay ayayø deshiyyø keginagcngø aa ge? Edu siney ramangey deshiyo katang katang?
2. Tartarejø de oruwø teek kegina ge oruwø desh katang katang? de dhuløse teekø keligà anen?
3. Tartarejø teek kegitte kune kici zooy tuntø ade? edu saptegu kiciyø zabiyo na uwanodø?

Kelle Tudajun

- Mas'apige detudajuno teek tudac kómen 12, angge wunne dukiyan oo ilayccø bhunde goroshe unto” tudacce siyene iløse na saptege katandøga ilayjøy dhale gayendegø.
- Zoo nebhage de woyan bawudin de woya gegey desha de moyya tuda ge ayay ayayø keteløjet na kótondesø woyagegey gaydø.

Bulang De Gubulang Kipilige Wødø

- “Dheshende gondono bulang enenø oo wubbage bulang bonake reenø sidø ge de seeyø oo de kangadiyo shøshøyne na al bhunde koniyyø ke ajine kimac elesen.
- Bulang de bulangne kipilige teekø mas'apige de bulanguno teek bulang kómen 13, “enggo” bulang de siyene bulang nebhagede enggo katagidugay elesen.
- “Bulang de ike happø” woya birro enggo oo wubbage kubulangidugay ernges c'areshette bulangun.

Kelle Deshay Deshi

- **Deshø 1:** Woya dulk'ung de woc'iyese ede keløsekø yellage ayayø al kipilige tekko na keløsekø ge gayø na kilobidugay kerngeske.(i`ajo; dulk'ung de woc'iyese bhoregiyo kessø de icøconuno teek angge woc'iyese dulk'ung orowø oo ge ayay ayay muu.
- **Deshø 2:** Bulangata ayay ayayø tuda ge køktengø oo dha tishana dian oo ge ayay ayay elesen na kisharit na kemit na kelitkay erngesa.

- **Dəsha 3:** Woya kalit wubbage wubbage na kəlit kəgina ge kessunç ayay ayayc na (i`ajc; zungk'u, tɔngc, aduru, ɔrsɔ, bi`i, luc, sigirc, kura, bawulo oo ge ayay ayay muu kəlit na bhonəsen de ajine kəlidu gay erngesa. (i`ajc; zungk'u ga ande amun, sigirc ga ande decin, luc ga ande bhɔgun oo de amun oo ge ayay ayay muu) kibhangit kalit bhic bhicci erngesa.

Kelle Nəlusədun

- Mas'apige de nyəlusədunç teek nyəlusət kəmən 9, woya dank'are doyne kadhadha na kəgina ge kessunç teek kənang kəberta na kədəsidugay kicəcəndəga sinay erngesa.
- Mas'apige denyəlusədunç teek nyəlusət kəmən 9, dank'arde doyne kadhdha na ande məen de icəcəne εləsə kədəshit na kicəcəndəga sinay yellənə ernges.

Dəsha De Dəshinə Kipilige Tekç

Woya kuda sabak na tartrarina ge ayay ayayyc ette iy teekc ette nurudinə gesse wɔshka teek na kubulangitka bulang de k'enuwɔy kindit kubulangidu. wunje εsse wɔshka ette nurudinə teek mu`ukc ga wunje bulangc dhallo. Bulangc dia gadhale na kubulngugay woya muuk gac huma.

Kelle Golley

- Mas'apige de golleyc teek gəmən kəmən 14, "mədhə" gəmən de siyənə gulle dənə angeccənə katagidugay yellənə ernges.
- Mas'apige de golleyc teek gəmən kəmən 15, "bulang de rəə degəy zabi" gulle de siyənə gəmən sabtege kazabiduga ilayjɔy angge indi gazabi na gagayga yellənədə.

Icōconde taysude ike wcc

Shambata 13

Icōcon De Shambatyō Bhonēsedene

Icōcon de woya icōcon tollč, zeri bonage rε`uno:

- Bona ge rεeuno kangadiyo oo de seeyo ramtiyak gōdhōcco ajine dhal oo comashete reen. (kell 2)
- Sidč ge de seeyo oo de kangadiyo, de kangadiyo oo de seeyo cucukine kenage degé modhōset koy lek (kell 2)
- Ang kōnang dhulese shawo εlina uwado (kell 4)
- Pideliyo dhodhoydegé oo zeridege ngar na gaydō. (kell 1)
- Angge al kōnangey tuntokkō took tege ngar na uwado (kell 5)
- Saptenu kicige oo ilayc kan ya ga gayende borey. (kell 4)
- Bhore ge de aliye angge ayay ayayyo ajine bhonēseno εlidu. (kell 4)
- Kōshiit dangk'are nurudiné na kedeshit tartarina (kell 3)

Goriyo ge iccoununo:

Eliyo, tudajø eli, ernges, døsha døshì, enget oo yesen, gømen, bulang.

Erngesaka ge iccoununo:

Waratige de εlinø, tudajø, mas'apige de gømuno oo de bulanguno taarecce mas'apiyo zangiyo ge t'itit'itiyo al bhic bhiccø, angge ayay ayayø al bhic bhiccø, dangk'are doyne, warati, irsasi, goriyo ge dheshuno, warati de pidøliyonø, kardi de pidøliyonø, gont'it, sanni de ike k'olacø, irsasiyo ge ettege iy teekø εdina ge shinino, angge gulleyø, angge gokoje moyokø, sidyo ge bulango, to'osh, ililis, sherka, angge pøshuno, koy de kødun, gomma oo sat'ini de shegano.

Kelle Ellénun

Elide waratiyo taysude ike wuccø

Eliyan ge engedun:

1. Tartarejo teek orro katang katang?
2. Pidøliyo ge al tartarrejo teekø mæen de zeriyageccø anen?
3. Tartarejo teek woya ge bulang køsiyo orrodcø? de irare anen? Edu køsi bulang yelodø? Hinoke bulanguwo angge yelle zabiyo aa katang katang?
4. Angge al tartarejo teekø moyit na iyendegø røedegø oo εdinagege ibhangdege oo ngaren mæen de uwa anen?
5. Angge orro tartarejo teekø bhonagec katang katang?
6. Angge orro tartarejo teekø ge kødeshide dangk'aragey uwa age?
7. Angge orro tartarejo teekø icøcønda deshi desha ge al niyey?

Kelle Tudajun

Mas'aipige de tudajuno teek tudac kømen 13, tudacce Moyine bulangdene zeriyessø ane engedanage ayay ayay tenga pøskajø muu ay ett.

Bulang De Gubulang Kipilige Wōdō

- Bulang de bulangne kipilige wōdō, mas'apige de bulangunč teek bulang kōmen 14, “kazabit ililis na kubulangit” bulang de siyene bulang bonage rēeunč ayay ayayyo shōshoyine bhunde kooniyč jōya dhal.
- Bulang de bulango kipilige wōdō mas'apide bulangunč teek bulang kōmen 6, “ette caa” bulang de siyene bulang katagit ang kōnang na kicōcōnitkay erngesa.
- Bulang de bulangne kipilige wōdō bulang kōmen 15, “kantara ibhang” bulang de siyene bulang komoytkana gibhangitka bhic bhici kicōcōnit na erngesa.
- “Bulang de ike happe” woya bulang de ede birrō enggo oo wubbage bulang woya bulangč aajine c'areshet oo silendegε.

Kelle Dəshay Dəshì

- **Dəsha 1:** Mas'apige de dəshayyo teek dəsha kōmen 16, bhunde siyene zangiyo ge t'int'indege al bhic bhiccō gac woya na kisangit kōnang kōnang isidhōdege.
- **Dəsha 2:** Mas'apige de dəshayyo teek dəsha kōmen 17, bhunde iyene angge ədina al bhic bhiccō gac woya na ədinay gege kangarit na kibhangit yellēdō.
- **Dəsha 3:** Mas'apige de dəshayyo teek dəsha kōmen 18, bhunde sene angge jōyne bhoregiyo tartarecce shōk anggia woya kəlit bhonesendegey yelēdō. I`ajč; shinac, kobay, rōsō, aduru oo angge ayay muu .
- **Dəsha 4:** Sina ramtiyak kōshōyt coki na kōtōnde bhutte t'inč na kipta kibide boréy kon bilakoridige na kədəshítka sina ramtiyaki uwa dəshì.
- **Dəsha 5:** Mas'apige de dəshayyo teek dəsha kōmen 19, bhunde sene pidəliyoge zerre shambatagiyo (B, K', T' oo M) zarana kangarit na katagidu.

Kelle Nəluseđun

- Mas'apige de nyəluseđunč teek kōmen 10, bhutte sene goriyo ge ibhangne k'umejč k'umejč kitinitka pidəlio zaragena kibhangit yellēdō.
- Mas'apige de nyəluseđunč teek kōmen 11, bhutte sene dank'arōge woya kədəshítka angge ayay ayay na kirartegey ay komac.

Dəsha De Dəshinə Kipilige Tek

- Bulang de bulangnə kipilige teekə bulang kəmən 9, “pidəliyo ibaysi” bulang de siyənə bulang woya kubulangitka pidəliyo zeridege na kangariduga yellədə.
- Mas’apige de bulangunə teek bulang kəmən 10, “aa kəmən dege goriyey” bulang de siyənə angge ayay ayay kibhangidugay kicəcənidu.
- Bulang de bulangnə kipilige teekə kəmən 11, woya kubulangit angen de pidəliyonı edə kənəng kənəng kezertagec moyoke pidəliyo na kubulangidu.

Kelle Golley

- Mas’apige de gullyə teek gəmən kəmən 16, “rəssə de t’ino Məriyə” gulle de siyənə kəgəmitna gərəgede gakənə ilaiicə kazabitka sapttegey yellədə.
- Mas’apide gulleysə teek gəmən kəmən 17, “pidəliyo icəcən kelidə” gulle de siyənə kəgəmit na katagit pidəliyo na kangaridu.
- Mas’apige de gulleysə teek gəmən kəmən 18, “təngə de t’ino” gulle de siyənə kəgəmit na katagiduy gay yellədə.

Shambata 14

Iccōn De Shambatyō Bhonēsedene

Iccōn de woya iccōn tollō, zeri bonage re`uno:

- Sidō de kangadiyō oo de seeyō, de seeyō oo de kangadiyō kucucukidega kenage wōlac yelēdō (kell 3)
- Sidō de kangadiyō oo de seeyō bona ge reeuno kat'at'acit na kucucukina kirartē. (kell 1)
- Pidēliyo zeridege ngar na gaydō. (kell 5)
- Pidēliyey ge aliyō kenage zarasēttege dhodhoy kirartē. (kell 5)
- Sapenu kicige oo ila`jō kan angge inciyen uwa gayen zabi yelēdō. (kell 4)
- Angge jōyne bhoregiyō ayayō bhonēsēndegē kēlidu. (kell 3)
- Angge jōyne bhoregiyō kilobhit na kēdēshidu. (kell 1)
- Dank'arōge de doyne shō`c̄t na ipta tartarina (kell 3)

Goriyo ge iccōnuno:

Eliyō, tudajō eli, ernges, dēsha dēshī, enget oo yesen, gōmen, bulang.

Erngesaka ge iccōnuno:

Waratige de elinō, de tudajuno, mas'api de gulleyō oo de bulanguno, gont'it, kōmdaa, angge k'ak'aruda pidēliyo al teekō, dank'ar, ədina, kardiyō, irsasiyo ge ədina al bhic bhiccō, waratiyo, angge gulleyō, ayay ayayō, angge gokoje moyoko, angge moyok al teekō /sidiyo/, shongole /to`osh/, ililis, sherka, angge pōshuno i`ac gomma t'itta, sat'inide sheganō ge ayay ayay muu.

Kelle Ellənun

Elide waratiyo taysude ike wucco

Eliyan ge engedun:

1. Tartarejo teek orro katang katang?
2. Tartarejo teek kessɔ de icɔɔnunu bhonesende bulangunɔ kenage sids ge de seyyɔ oo de kangadiyo, de kangadiyo oo seeyɔ woya ge bulangɔ tartarecce irare ade?
3. Tartarejo teek pideliyo ge gorɔ anenang?
4. Tartarejo angge al kɔnangey tuntokɔ toginay gege gangar na guwa niye.
5. Angge jɔyne bhorege degu teekɔ bhonesedegɛ aliyo anenang? bhonesendegɛ aa katang katang?
6. Dak'arage de doyne angge gorɔ deshì katang katang?

Kelle Tudajun

- Mas'apige de tudajuno teek tudac kɔmen 14, "ette hakumiyo" tudacce siyene saptenu zabiga kiciyɔ ettt dhay yelədɔ.
- Bulang debulangne kipilige wɔdɔ
- Bulang de bulangne kipilige wɔdɔ bulang kɔmen 1, "bonage rεeunɔ al humageyo" bulangngɔ dia katagit bonge rεeun.
- Bulang de bulangne wɔdɔ mas'apide bulangunɔ kɔmen 16, "bulangde εdun" kubulangit na kangadɔ oo seeyɔ bonage rεeudey kat'at'acit na kucukiduy yelədɔ.
- Bulang de gont'idonɔ dheshunɔ kubulangiduy bona ge rεeudegeyo hay ke dhali na uwadɔ.
- "Bulang de ike happɔ" woya yellɔ birr enggo oo wubbage na kubulangidu ac woya komacce silunɔ oo de bulangun.

Kelle Dəshay Dəshì

- **Dəsha 1:** Mas'apige de dəshayɔ teek kɔmen 20, ayi kenage teek gaynesete dhodhoynε ibhangidu.
- **Dəsha 2:** Mas'apige de dəshayɔ teek dəsha kɔmen 19, gezeri ungojɔ de shambatyo (R, D, J, T, P, A oo S) oo gaynatagege tagidu.

Kelle Nelusedun

Kello de nyeluseduno mas'api kómen 11, dangk'arde doyne woya kóshoyit na angge kessuno kem kemdesé na kedeshit na kelite bhonesendegé.

Deshä De Dëshinë Kipilige Tek

- Bulang de bulangne kipilige teekó kómen 12, kómen de kómdanó gójeyé bulangó de siyéne ay kenage ganesette iyoo tagidu.
- Bulang de bulangne kipilige teekó kómen 13, tartarina oo édina gishinina gubulang bulang de awuno. Aay kenage teek ganesettegé gagay yelédo.
- Bulang de bulangne kipilige teekó kómen 14, icocón de shambatayo kezerit pidéliyo na pidéliyo ge ede zeri tekko kenage kedhedheshit na kezerit. Woya zeri pidéliyo moyoke pidéliyonó kóñang kóñang irarté.

Kelle Gulley

- Mas'apige de gulleyyo teek gómen kómen 18, "tongó de t'inó" gómené siyéne kógomit na katagidu.

Shambata 15

Iccan De Shambatyo Bonasedene

Iccano de woya iccano tolla, zeri bonage re`uno. (kell 4):

- Sidoo ge de kangadiyo oo de seeyo bonage reey gegey katagit na kucugit. (kell 4)
- Gaynatage pideliyon oo zarana katagidu. T'kell 5)
- Aay kenage teek gaynesette iyyo kadhadhayde na kirarte. (kell 3)
- Angge al wubba deshine uwado. (kell 2)
- Saptenu goriyo ge kane kiciyano oo illi'icca tephina gaydo. (kell 4)
- Angge jeyne bhoregiyo kilobhit na kedeshidu. (kell 4)
- Koshoyt dangk'arde doyne na kedeshi angge ayay ayay (kell 2)

Goriyo ge iccanuno:

Eliyo, tudajo eli, ernges, desha deshi, enget oo yesen, gomen, bulang.

Erngesaka ge iccanuno:

Waratige de elin, de tudajuno, mas'api de gulleyo oo de bulanguno, kosi, gont'it, komdaa, warati de pideliyon, warati de ett iy tekko, angge gulleyo, angge gokoje moyoko, angge moyok al teek /sidiyo/, shongole /to`osh/, illis, sherka, angge poshuno i`ac gomma titta, sat'inide shegano ge ayay ayay muu.

Kelle Ellunun

Elide waratiyo taysude ike wucco

Eliyan ge engedun:

1. Tartarejo de konne kangado oo seeyyo woya cucuki ree degena bulango tartarecce irare ade?
2. Pideliyo ge konne tartarejo de iraragano anen?

3. Tartarejč teek angge i`ajine ettege bhunde irare meen de iraragano anen? toog dege oo zaragedege ibhang dege de iraragano anen?
4. Tartarinay ge gorč teek dangk'arage gedeshi katang katang?
5. Tartarejč de gorč warati gilimina gedeshi katang katang?

Kelle Tudajun

- Mas'pige de tudajuno teek kómen 15, "tenna sizzige poso ammɔ" tudacce sihene komoyit bhoredege katasido angge c'ayda c'ayda kangarititna kilobhit na kedeshidu.
- Mas'apige de tudajuno teek kómen 16, "Baali bolobolo de yellɔ" tudaccce siyene kelese na angge al bhorege dege moye angge c'ayada na kilobhitka deshiy iraresε.
- Kóshoyt angge jçyne bhoregiyɔ na k'ekita angge c'ayda c'ayda na kedeshiduy koy ke tudacce shεy na ibhangnεdɔ. De shɔ shçyne engedine enget na k'ek saptege tasiyɔ.

Bulang De Gubulang Kipilige Wɔdɔ

- K'ɔsi ugugun de sidonɔ oo de jarduno seeyɔ oo kangadɔ bonage rεeuwɔ kat'at'ac na kubulangduy erngesa.
- Bulang de bulangne kipilige wɔdɔ bulang kómen 17, "bulangde girngajun" kubulaangtka na katandεga rεε dege dhale c'areshttege.
- "Bulang de ike happɔ" woya kεberit na enggo oo wubba ge kubulangduy dhale hinene dege de bulanguno silɔdɔ na erngesa.

Kelle Dεshay Dεshì

- **Dεshay 1:** Mas'apige de deshayɔ teek kómen 21, angge t'itit'itiyɔ kómenε gac gont'it na kamakitka angge mumudhiney anggeygo teek muu kaydεga taside yelenε erngesa
- **Dεshay 2:** Saptenu kiciyaney oo ilayjaney zabii angge yelaniyongɔ tengit zuktegegu na taside angngɔ kipilige teek εllε oo yelagegu bhunde kooni.
- **Dεshay 3:** Mas'apige de deshayɔ teek kómen 22, shiride salejuno waratige kambuli dεshì icococonit na angge ayay ayayɔ muu deshidu.
- **Dεshay 4:** Mas'apige de deshayɔ teek kómen 19, icococonde shambatayɔ pideliyonɔ (zarade Ny, A, Sh, P, Z, G oo W pideliyogiya) oo zarana gege ngarit na tagidu.

Kelle Nəlusedun

- Mas'apige de kelu de nyəluseduno kəmən 12, waratiyo ge əttege iy teekə gac woya na kilimit mak'asige na limdaboyə kisangit waratige de wəllə.
- mas'apige de nyəluseduno 13, dangk'arage de nurudinə woya kədəshit pidəliyo.
- Mas'apige de nyəluseduno kəmən 14, angge ayay ayayə waratige i`acc sat'iniyə kədəshit na kazabit gorit na kilimit na angge limə muu kititinit.
- Mas'apige de nyəluseduno kəmən 15, anggey ge kessuno teek kənang kənang kədəshit na kirarite.

Dəsha De Dəshinə Kipilige Tekə

- Saptenu kiciyaney oo ilayjaney kaan angge zabi yeləne wurugiyə, angge shiniyonə, applay ulubə, ilaa`ec kan goriyey genə zabi oo gont'itte mabiratiyə darri kune kici gayən.
- Bulang de bulangnə kipilige teekə mas'apige kəmən 14, "pidəliyo ibaysi" bulang de siyənə kubulangit na pidəliyo zaradegə kangarit.
- Bulang de gubulang kipilige teekə mas'api kəmən 15, aa oo ədina ititin bulang de siyənə kubulangit na kititinit gaynesette aani yelenədə.

Kelle Gulley

Mas'apige de gulleyə teek kəmən 19, "bhutte kagayongə kobhonan" gəmən de siyənə kəgəmit na katagit pidəliyo.

Shambata 16

Iccōn De Shambatyō Bhonēsedene

Iccōn de woya iccōn tollō, zeri bonage re`uno:

- Kangado oo seeyyo tat'at'ac bona ge reeun na cucukido. (kell 2)
- Tap koma na wucukina ree tuntok kiga ke dhaaliy ililisso. (kell 20)
- Zara de pideliyon ngarna gaydo. (kell 5)
- Angge murdine deshi na uwado. (kell 2)
- Angge murdine ilolonna uwado. (kell 3)
- Saptenu kiciyane oo ilayjaney kan ga gayende borey. (kell 4)
- Angge joyne bhoregiyo kilobhit na kedeshidu. (kell 4)
- Kilimit waratiyo na kedeshit angge ayay ayay. (kell 3)

Goriyo ge iccōnuno:

Eliyo, tudajō eli, ernges, dësha dëshì, enget oo yesen, gomēn, bulang.

Erngesaka ge iccōnuno:

Waratige de elinō, tudac, mas'api de gulleyo oo de bulanguno, kosi, gont'it, koy de kedun oo ge ayay ayayo komne oo pideliyoge dëshine dang'aragiyo, warati, mak'asi, angge ayay ayayo gomuno, angge gokoje moyoko oo sidiyo oo angge bulanguno kilisino, shongole /to`osh/, ililis, sherka, angge pëshuno i`ac gomma ge t'itta, sat'inide shegano oo waratide pideliyo kōne teekō.

Kelle Ellēnun

Elide waratiyo taysude ike wucco

Eliyan ge engedun:

1. Tartarejo teek angge oruwō aa katang katang? tartarejo teek kangado oo seeyyo woya ge bukungno ge dege irare cucukiyo.
2. Taarejo teek angge muridine al wubbage na oruwō aa katang?

3. Tartarejč de orowč teek angge gilim warati na gedeshi , gedeshi katang katang?
4. Tartarejč teek ande shininc kantara de dirunč mokacce shč deshi katang?

Kelle Tudajun

Mas'apige de tudajunc teek tudac kōmen 17, "Ibayside pideliyonč" tudacce siyene elsesé na engeda na ge shōshōyne oo tudacia ketengde, pōskajč muu ay ett.

Bulang De Gubulang Kipilige Wōdč

- Koyi de kedunc tuntok oo bak uruk bulang de k'enc bulang sidge de kangadiyo oo de seeyyo dhōjinē dhōjen de koman ajinē woshi oo dhaali elsesé.
- Bulang de bulangne kipilige wōdč mas'apige de bulangunc teek kōmen 18, kōtōngitka kōsi bonde seeyo oo de kangadiyoy komma ge shōhsōyne jōya woshi oo dhaali elsesé.
- "Bulang de ike happo" woya kēberit na kubulangiduy enggo oo wubba ge bulang woya dhaale bulang de c'arəshēdun.

Kelle Dəshay Dəshī

- **Dəshā 1:** Mas'apige de dəshayč teek dəsha kōmen 23, boyoy oo shegay gedeshi gencca na guc'ut salaa na gedeshi katke etti kicōconitka na kilopte sinay yelənədč.
- **Dəshā 2:** Mas'apige de dəshayč teek dəsha kōmen 21, angge kōmne guruwč oo gont'iyo gac na angge t'itta muridine aa ge al niyey kayde taside ike kabereco.
- **Dəshā 3:** Mas'apige de dəshayč teek dəsha kōmen 24, woya angge t'itit'iyyo gac na iy baak, k'en tuntok, yēne milikitiyoy gia kōshōyt na kilələniduy yelənədč.
- **Dəshā 4:** Mas'apige de dəshayč teek dəsha kōmen 19, pideliyo ge icōconne shambatage tekkč (L, Z, K, Y, Ny, C', C oo H) oo zarana gegə tagidu.

Kelle Nəlusədun

Mas'apige de nyelusədunc teek kōmen 15, angge kilisiyonč gəshōk na kədəshit angge ayay ayayyo na kədəshit angge kesunc ga makiyonč elsesé.

Deshä De Dëshinë Kipilige Tek

Bulang de bulangne kipilige tekkö mas'apige de bulangunö teek kömen 14, pideliyo ibaysi bulang de siyene pideliyo zara dege kangaritka na katagidugay yelenedö.

Kelle Gulley

Mas'apige de gulley teek gömen kömen 20, gömen de sene sayins sayins hene gömen saptenë ilayjaney oo kiciyaney katendëga na katasidugay yelenedö.

Icconde Taysude Ike Hac'anango

Shambata 17

Elide waratiyo taysude ike hac'anango

Icccon De Shambatyoo Bhoneseden

Icccon de woya iccon tolla, zeri bonage re'uno. (kell4):

- Komagege ititina cucukiyo bona ge reeuno al tuntoko joya dhaal (kell 4)
- Zara de pideliyon oo gaynen dega ngare na gaydo. (kell 1)
- Eliyan ge sholshollo (elide shok pideliyo ramango oo ge pideliyo sizzyo) lo'c, (elide shok pideliyo 2 oo 3) zerido (kell 3)
- Angge murdinena al wubba geyo ilclon na gaydo. (kell 1)
- Bhunde ike moloo oo t'intino ke anggey ge al bhicco elido. (kell 4)
- Ilayc oo ngoderet wodhen denet elido. (kell 4)
- Angge joyne bhoregiyo ilop na deshidoo. (kell 3)
- Bhore hene aa katangi kelduu. (kell 1)
- Kilimit warati na kedeshit angge ayay ayayo. (kell 4)

Goriyo ge iccōnunc:

Eliyo, tudajyo eli, ernges, dësha dëshì, enget oo yesen, gomén, bulang.

Erngesaka ge iccōnunc:

Waratige de elinç, tudac, mas'api de gulleyo oo de bulanguno, kosi, c'urkage limne, k'orkiyo ge ayay ayayyo oo shega, amdaa kabara, waratide pideliyo kone teekç, boyyo, angge ayay ayayo gomunç, angge gokoje moyokç oo sidiyo oo angge bulanguno, shongole /to`osh/, ililis, sherka, angge pöshuno i`ac gomma ge t'itta, sat'inide shegano.

Kelle Ellənun

Eliyan ge engedun:

1. Tartarejyo teek orro katang katang?
2. Tartarejyo teek zoo ge (woya ge) cucuki koma tunto na irare töppä alle? Dëshi katang?
3. Tartarejyo kessö de iccōnunc teek woya ge bulangç oo woya ge al zirmagiyo na ac bandira buytinc kena ge teek ge murdine k'enc aa ge?
4. Tartarejyo de orruwo woc koy kesse hakumuy kiyang? dëshi katang?

Kelle Tudajun

Mas'apige de tudajuno teek tudac kómen 18, "angg bulanguno gedëshi waratige" tudacce siyene gezeriyese de dhoyyo waratiyo kilimit na kedëshit angge ayay ayayo yellene tasi

Bulang De Gubulang Kipilige Wödö

- Bulang de bulangne kipilige wödö mas'apige de bulanguno teek kómen 19, "daa bhudhen" bulang de siyene bulang woya jöya dhalle bonage rëeunoy erngesa.
- "Bulang de ike happo" woya bulang de ede birro enggo oo wubbage bulang woya ke dhale c'areshette borey yelenë erngesa.

Kelle Dëshay Dëshì

- **Dësha 1:** mas'apige de dëshayo teek dësha kómen 16, angge t'itit'itiyo iyendeg ramatinodege kumurdit edina na kangarit na kubulangiduy yelenödö.
- **Dësha 2:** mas'apige de dëshayo teek dësha kómen 25, angge silo gesse pestaliy teek na pestalige teek gadhele boyo oo maa na gisang wölinç de susayyo kette silaa ke jöya silende shë`ey erngesa.

- **Dəsha 3:** Angge jöynə bhore degu jiyakə oo ge bhore de ayyayə al ke k'ekita i`ajə dege oo bhiccege kagayidugay yelədə. I`ajə; bhore ge teek oo wədə i`ac katangi kaatasit na kesiy ge icəcənunə zero aləs teek kesə de icəcənunə teek oo wədə gomoy bhore de ayayə na giləni.
- **Dəsha 4:** mas'apige de dəshayə teek dəsha kəmən 26, iyəndəge ayay ayayə kənə de buytə oo de t'inə yelle molle shək na uwa əlidugay yellənədə.
- **Dəsha 5:** mas'apige de dəshayə teek dəsha kəmən 19, pidəliyo ge icəcənu de shambatayə (Y, S', Bh, K, H, pidəliyo già) kangaritka gaynatagegəy yellənədə
- **Dəsha 6:** mas'apige de dəshayə teek dəsha kəmən 27, pidəliyo ge ələsənə (B, K', T' oo M) gəshək na gedəshiyə əliyan, əliyan ge gedəshiyə gangarngarga na ezeritkay yelenədə.
- **Dəsha 7:** mas'apige de dəshayə teek dəsha kəmən 28, pidəliyo ge ələsənə (B, K', T' oo M) əliyan ge dəshayə eli de sholsholə shək pidəliyo 2 oo 3 kədəshitka əliyan oo ləcəy edu muu ləcə ge dəshiyə kezeridu.

Kelle Nəluseđun

- Mas'apige de nyelusədunə teek kəmən 16, warati de buytə gəshək cəkige na waratiyey ge lilimine gedəshi tartarina waratige na gibha waratige de dhaalçy kicəcənde sinay yellənədə.
- Gəshək angge k'əriyonə na gedəshiga angge kessunə yelədə.

Dəsha De Dəshinə Kipilige Tekə

Bulang de bulangnə kipilige teekə kəmən 15, sənt'ərəjige de ayay ayayə gititina "molle yelə taarecə gesəgəy bulang" kubulangitka na molle t'inədenə bhutte iy bhiccə kenage kilobhit na kədəshiduy yellədə.

Kelle Gulley

Gəmən de shəshçynə edə oo icəcən de shambatayə kishashak na kəgəməse.

Shambata 18

Iccoccone De Shambatyō Bhonasedenē

Iccoccone de woya iccoccone tollō, zeri bonage re`uno. (kel4):

- Bonage reeuno komay tuntok cucukide ajine dhaalo. (keel 1)
- Sina madhaak oo canciy ajine dhaalinde sidon. (kell 3)
- Eliya ge sholsholo (eli de shok pideliyo 2 oo 3) Iō`ō (eli de shok pideliyo ramang oo sizziyo eli) zerido (kell 4)
- Mollo oo t'int'inō kenage bhunde iy bhicco elido. (kell 5)
- Ilayc oo ngodere wōtkindegē kēlidu. (kell 4)
- Bhore hene aa katangi kēlidu. (kell 4)
- Kilimit warati ge tartarina ge ayay. (kell 4)

Goriyo ge iccocnuno:

Eliyo, tudajō eli, ernges, desha deshi, enget oo yesen, gomen, bulang.

Erngesaka ge iccocnuno:

Waratige de elinō, tudac, mas'api de gulleyō oo de bulanguno, angge goshe maa, waratide pideliyonō, k'orkiyo, kubayyo, zangiyyo, dangkar, mak'asi, angge gulleyō, angge gokoje moyokō oo angge moyok al teekō sidiyo shongole /to`osh/, ililis, sherka, koy de kēdun angge pōshuno i`ac gomma ge t'itta, sat'inide shegano.

Kelle Ellēnun

Elide waratiyo taysude ike hac'anango

Eliyan ge engedun:

1. Taarejō sit madhuk oo pe`ele oyen desha de ajine dhalo jeyne kenageyo ade?
2. Tartarejō teek kōnsesnde iccocnuno na wōc'iyo ya pideliyoge iccocnuno angge rōngi kōne alle? anenang?
3. Kambulige de buytō oo de t'inō de shok molle buytto ade?

Kelle Tudajun

Mas'apige de tudajunč teek tudac kōmen 11, angge jōyinč bhoregiyč shunanunc oo ge shunana unto tudac gemese na angge jōyne bhoregiyč shunana aliyo oo unto katagidugay yelēdō.

Bulang De Gubulang Kipilige Wōdō

- Woya kesede maa t'armisiy oo sat'inde sheganc teek kidibisit shega na kiliside sina gegey jōya dhaalin.
- Sit oo jarec kat'at'acke na geyč oo gojorc gublang bulangč komac dhaleđo. I`ajč; ke kono isok, ke bhelirit woyit.
- Bulang de ike happo bulang de woya bir enggo na bulangč enggo oo wubbage kubulangiduy idibis hinčen de bulangudegey.

Kelle Deshay Deshi

- **Deshā 1:** Mas'apige de deshayč teek desha kōmen 27, pideliyo ge εlesenč (R, D, J, T, P, A oo S) kedeshit elian na elian ge deshiyč muu kezeritagec.
- **Deshā 2:** Mas'apige de deshayč teek desha kōmen 28, pideliyo ge εlesenč (R, D, J, T, P, A oo S) kedeshit elian na elian ge shōk pideliyo ramang oo sizziyč kedeshit lōčy na lōč ge deshiyč muu kezertagec.
- **Deshā 3:** Mas'apige de deshayč teek desha kōmen 29, angge ayay ayay ge t'itit'itč oo buytindege aliyo k'ork'oruwa ge nebunc pestaliyo ge nebunc kesede shega, maa oo amda kabara kersede angge ayay ayay ande t'inč oo de buytč adey kelidu.
- **Deshā 4:** Mas'apige de deshayč teek desha kōmen 30, angge ramatinč k'enc kilčonit na kamakiduy erngesa
- **Deshā 5:** Dangk'ar, pestaliyo ge maa al teekč, c'orka de c'ugun kōshçyt na tartarecce ayay ayay kōc'çigit na kumumulitisit icōcon sina gege dhal.
- **Deshā 6:** Woya kipili ge teek oo wōdō angge ede orrč kōtōnit na kilčonit bhorinay katasidu.

Kelle Néluséduń

- Mas'apige de nyeluséduń teek kōmen 17, warati ge de pideliyo ge elide kōne gilimit waratiyo ge limne muu gititin na kedeshit eli.
- Angge ayaya ayay kessunc muu kedeshidu.

Desh De Deshine Kipilige Tek

- Bulang de gi`aje meende ilasoo de bawo kubulangitka na ila`ec oo ngodere wot niyey kelidu.
- Bulngde bulangne kipilige teekoo mas'api komen 16 "gulle de kemtisinc bulangdene kubulangit na angge ede gayyo kotonit eliyannyi erngesa.

Kelle Gulley

Mas'apige de guleyo teek gomen komen 21, "kike shoci" gomen de siyene kogomit na kerngeskengay tasiyo erngesa.

Shambata 19

Iccon De Shambatyoo Bhoneseden

Iccono de woya iccono tolla, zeri bonage re`uno. (kell4):

- Modhuk sina na oyyo joya dhaalin desidon. (kell 1)
- Kobhologido de buyto oo de dhcluno muruc aa na shokto. (kell 3)
- Eliyan ge sholsholo (elide shok pideliyo ramang oo sizziyo) lo`o (pideliyo ge alke 2 oo 3 eliyan) zerido. (kell 4)
- Moloo oo bhutte aa ale kenage bhutte ale bhicc oo lidu. (kell 1)
- Anggo ramatin oo molina kangarit na katagidu. (kell 4)
- wotkinde ngodereyo oo de ila`ejuno kelidu. (kell 2)
- Shektinde nidaan shoen nidac o'on oo rimoc amset oo galaa ge she`o amset bhonesen dega kelidu. (kell 2)
- bhore hene aa katangi lidu. (kell 4)
- Kililimit waratiyo na kedeshit angge ayay ayayo yeldeo. (kell 2)
- Sosognene angge deshine al tartarejo teekoo. (kell 2)

Goriyo ge iccōnunc;

Eliyo, tudajo eli, ernges, dësha dëshì, enget oo yesen, gomen, bulang.

Erngesaka ge iccōnunc:

Waratige de elinç, tudac, mas'api de gomunc oo de bulangunc, waratide pideliyonç, zangiyyo, irsasiyo, mak'asi, angge shininc, waratiyo, ett, angge gulleyo, angge gokoje moyokç oo angge moyok al teekç sidiyo shongole /to`osh/, ililis, sherka, koy de kedun angge pöshunc i`ac gomma ge t'itta, sat'inide sheganc.

Kelle Ellənun

Elide waratiyo taysude ike hac'anangç

Eliyan ge engedun:

1. Angge orro tartarejo teekç kobholigid de buytç oo de dhälunc angge gumuricc na gibha sholsholç aa ge?
2. Kessç de murdinç oo de remesunc teek de iy kessç de iccōnunc jiyakç ade?
3. Tartarinage orruwç teek tartarecce shagongç ade? ang?
4. Tartarina ge oruwç teek tartarecce indi sina gegey kalke dhaliyo ade?
5. Tartarejo de oruwç teek de tasi na kñagec eliyç anen?
6. Tartarejo de oruwç waratiyo limona deshiyo aa na uwanodç?

Kelle Tudajun

Mas'apige de tudajunc teek tudac kõmeen 19, "Ungkuy zabi shëktin" tudacce siyene këlit na nidaa zabidene ay zabine niyey kel kelle na kadhalë c'areshet.

Bulang De Gubulang Kipilige Wôdç

- Bulang de bulangne kipilige wôdç bulang kõmen 21, girngajç shç`en bulang de siyene kirarte shç`ende girngajun.
- "Bulang de ike happy" woya bir na bulangç enggo oo wubbage kubulangit dhalle c'areshette bulanguni erngesa.

Kelle Dëshay Dëshì

- **Dësha 1:** mas'apige de dëshay teek dësha kõmen 27, pideliyo iraresen woya (Ny, A, Sh, P, Z, G oo W) kadhayt na kedeshit eliyān na kezeridu.
- **Dësha 2:** mas'apige de dëshay teek dësha kõmen 28, pideliyoge iraresen (Ny, A, Sh, P, Z, G oo W) kadhayt na kedeshit eliyān ge sholsholõ kõnnne pideliyo ramangeyc oo sizziyā na kedeshit lōc na kezeridu.
- **Dësha 3:** Angge ayay ayayoo buytindege iy teek (sat'inide waratiyā, waratide dhali) potukuno ge méri kutubhinit na gicconde sina gege dhalin.
- **Dësha 4:** mas'apige de dëshay teek dësha kõmen 31, waratiyo ge limine molo degē oo t'it'inodege kenage bhunde iy bhiccā tasidu. Angge t'itit'itiyā goshok kõnang kgnang kobhologidā de buytā oo de dhõlnā na kiptay yellensdā. I`aj; hat'iro, kosiyo, k'ulpiyo oo angge ayay ayayoo muu.
- **Dësha 5:** mas'apige de dëshay teek dësha kõmen 32, angngó, ramatin, mol, slide irare (jiyak, nyerak, tedhek, tuntoo) oo ge ayay ayay muu kəlidu.
- **Dësha 6:** Nidac zabidene oo shõndene ketengit zuktegege na yesende ajine kel kelle yela gege kipili ge teek.
- **Dësha 7:** mas'apige de dëshay teek dësha kõmen 33, woya bhore degē angge alke k'ekta oo ge zoo dëshi guruwo kangarit na kəlidu.

Kelle Neluséduñ

- Tartarina oo angge ayay ayayoo gisit na woya kososoydiye
- Woya kititinitka angge ayyayoo na kedeshit angge kesuno ernges.

Dësha De Dëshine Kipilige Tek

Bulang de bulangne kipilige teek bulang kõmen 17, "bhore degey gedeshi ke shey" bulang de siyene bhore hene aa katangi katasit na kəlidu.

Kelle Gulley

Mas'apige de gulleyoo gomēn kõmen 22, iccondeTaysudeIkeHac'anang ga erngesa.

Shambata 20

Iccɔn De Shambatyc Bhonesedenɛ

Iccɔn de woya iccɔn tollɔ, zeri bonage re`unɔ. (kell4):

- Kobhologidɔ de buyɔ oo de dhɔlunɔ muracca aa na shɔcta. (kell 2)
- Angge alke tomokɔ ayay ayayɔ shɔka na ɔysəgəy uwandegɛ.
- Eliyan ge sholsholɔ kɔnen pideliyo ramang oo sizziyɔ lɔ`ɔ, (elide shɔk pideliyo 2 oo 3) kezeridu. (kell 1)
- Tap kabara oo sina bhunde konina cucukidu. (kell 3)
- Angongo oo mol ramatindege ngaridu. (kell 1)
- Kibhangitka aa sheshshɛ na kilɔlɔnidugay uwadɔ. (kell 4)
- Shɛkitin de nitun shɔ`en oo rimoc amsɛt, tuk puki, galade shɔ`ɔ bhonesen dene kɔlidu. (kell 4)
- Bhore hɛnɛ aa katangi kɔlidu. (kell 2)
- Zoo orren de bhoreyɔ kɔlidu. (kell 2)
- Sosoynenɛ angge ibhinene tartarejɔ. (kell 3)
- Gulliya oo gomen sheshshɛ kɔgɔmidu. (kell 1)

Goriyo ge iccɔnunu:

Eliyo, tudajɔ eli, ernges, dɛsha dɛshì, enget oo yesen, gomen, bulang.

Erngesaka ge iccɔnunu:

Waratige de εlinɔ, tudac, mas'api de gulleyɔ oo de bulangunɔ, shega, waratide pideliyonɔ, irlasiyo, mak'asi, angge shininɔ, waratiyɔ, ett, angge gulleyɔ, angge gokoje moyokɔ oo angge moyok al teekɔ sidiyo shongole /to`osh/, ililis, sherka, koy de kɛdun angge poʃhunɔ i`ac gomma ge t'itta, sat'inide sheganɔ.

Elide waratiyo taysude ike hac'anangɔ

Eliyan ge engedun:

1. Tartarejɔ teek woyage al zirmagiyo orodo? Zirmadegɛ iy niye?
2. Tartarejɔ teek woc kɔnang de sheshi bhorɔ moyɔ bhonesɛ katang?

Kelle Tudajun

Mas'apige de tudajuno teek tudac kɔmen 19, woya shambatgede iyere k'enuc "nεbhade Ungkuy am galà dεshi katang" tudacce kɔne yεmdεse na εlidi. Zabide nidun gayona uwanodo?

Bulang De Gubulang Kipilige Wɔdɔ

- Bulang de bulangkne kipilige wɔdɔ mas'apide bulanguno teek bulang kɔmen 22, tartarecce jarjuno oo de sidono gibha shegajɔ tunto na angge dεshayɔ muu gibhang shεshshεy yellεdɔ.
- "Bulang de ike happɔ" bulang de woya bir enggo oo wubbage na bulangɔ ajine silende bulangudegey.

Kelle Dεshay Dεshì

- **Dεshɑ 1:** mas'apide dεshayɔ teek dεsha kɔmen 27, pidεliyoge εlεsεnnɔ (L, Z, K, Y, Ny, C', C oo H) kɔshɔyit na kεdεshítka εliyan ge dεshiyɔ εliyɔ kezeridu.
- **Dεshɑ 2:** mas'apide dεshayɔ teek dεsha kɔmen 28, pidεliyoge εlεsεnnɔ (L, Z, K, Y, Ny, C', C oo H) kεdεshítka εliyan ge dεshiyɔ kadhayit na εliyan ge sholsholɔ shɔk pidεliyo ramang oo sizziyɔ kεdεshítka lɔ'c na lɔ'c ge dεshiyɔ kezeritkay yelεdɔ.
- **Dεshɑ 3:** ande gudhukumε shega gac na shegagε shɔshɔynεna al wubba kurkumidugay kicɔconde sina.
- **Dεshɑ 4:** mas'apide dεshayɔ teek dεsha kɔmen 32, angge jɔyne kipiilige teekɔ bhangn dege molɔdege renak oo angngejɔ, i`ajɔ jiyaak, remak, te`ek, wɔdɔ oo bhonesende ayay ayay kεlidu.
- **Dεshɑ 5:** woya nεbhagede bhorededegey katagidugay kipilige wɔdɔ kessɔ de icɔcɔnuñu komoyitka bhorina na angge jɔyne bhore gedegɛ ayay ayay molina oo tooktege (i`ajɔ; yet oo maa, ele, bhassec,tobur de c'aa oo ge ayay ayay kεlesike yelage al kipilige tekko.

- **Dəsha 6:** Gac woya waratiyo oo irsasiyo na kicəcəndə sina na gərgərə kənən oo warati cacat kabara gege dhodhoy ajinə koməsəe kənunə.
- **Dəsha 7:** Mas'apige de dəshayə teek dəsha kəmən 34, angge dhidhingə jöyinə kipilige teekə oo angge sholsholə ge dhidhingə oo ge dhidhing madhaakə kilələnidugay yelənədə.

Kelle Nəlusədun

Kəshçyt mak'asi na waratiyo ge tartarina ge ayay ayay al teekə kilimit na kedəshitkay erngesa.

Dəsha De Dəshinə Kipilige Tekə

Bulang de bulangnə kipilige teekə mas'apige de bulangunə teek bulang kəmən 18, "angge zoo deshiyə" bulangde siyənə bulang nəbhade bhoredəgəy katasidugay erngesa.

Kelle Gulley

- Mas'apige de gulleyə teek gömən kəmən 15, gazabi shəktin gömən de siyənə kəgəmidugay nəbhagede shə`nde nidun katagiduy yelənədə.
- Woya gömənatage gayə oo guliya shəshshək kəgəmidugay yelənədə.

Icoconde taysude ike 6ey

Shambata 21

Icocon De Shambatyō Bhonṣedene

Icocon de woya icocon tolla, zeri bonage re`uno. (kell 4):

- Angge ayay ayayo dəshiyə kəshəyt sidəge na kəmit na kəysədə baki gay aa ɔysən (kell 5)
- Kabara oo sina bhunde kooni cucukina uwado. (kell 4)
- Aa isitege oo ilələn gaydə. (kell 4)
- Nidaa təbhən, shə`en oo rimoc amsət gonga na gamga gala de shə`oy bhonṣendegə kəlidu. (kell 2)
- Bawdin dambi zabii oo higiyə təbhən saptenu muu kiciyaney ge wuno kuwada zabi kəlidu. (kell 2)
- Zoo oo angge al bhore ge dege orre niyey kəlidu. (kell 4)
- Gəmen oo guliya sheshshə kəgəmidu. (kell 4)

Goriyo ge iccōnunc:

Eliyo, tudajyo eli, ernges, dësha dëshì, enget oo yesen, gomén, bulang.

Erngesaka ge iccōnunc:

Waratige de elinç, tudac, mas'api de gulleyo oo de bulanguno, t'armisiyo, dangk'ar, shega, mak'asi, kobayyo, rimo`oc, irsasiyo ge edina al bhic bhicco, ette irsasiyo, waratiyo, okacce trapikiyo, angge gulleyo, angge gokoje moyok oo angge moyok al teekyo sidiyo, shongole /to'osh/, ililis, sherka, koy de kedun, angge poshuno i`ac gomma ge t'itta, sat'inide shegano.

Kelle Ellənun

Elide waratiyo taysude ike 6ey

Eliyan ge engedun:

1. Tartarejo teek orro katang katang?
2. Wunje iy tartarejo teekyo deshi katang?
3. Keginage orro tartarejo teekyo ge wunye kici zooy tuntu aa ge? edu zabitka ree degu kiciyoy yelaniyong katang?
4. Tartarejo teek wayage orro kambulige sabo sabo kicide wo'ciyesee deshiyang?

Kelle Tudajun

- Mas'apige de tudajuno teek tudac kómen 4, "kungkunglana ge alke ramango" tudacce siyene gemese na gelese bhore de katamayo oo de iy lejjyo bhic bhiccege katasit na keliidu.
- Mas'apige de tudajuno teek tudac kómen 20, "Aduruwo ge Shigini" tudacce siyene elesen oo bhunde shoshoyné oo gayendia engedana tengnga. poaskajo ay ette.

Bulang De Gubulang Kipilige Wo'do

- Bulang de bulangne kipilige wo'do mas'apige de bulanguno bulang kómen 22, "acajen" bulang de siyene bulang sina oo kabara bhunde kooni shoshoyné na ajine dhaal.
- Bulang de bulangne kipilige wo'do, mas'apige de bulanguno bulang kómen 23, bulang de sene kiciyan kaan hene woya bulang bulangata ge ayay ayaya kiciyan ge ane kuda ga ay kane niyey bulangò erngesa.

- “Bulang de ike hoppo” bulangata ge ede birro enggo bulang oo wubbage bulang woya dhale bulang de c’areshidun.

Kelle Dëshay Dëshì

- **Dësha 1:** Mas’apige de dëshay teek dësha kómen 35, shegaj, dang’ar, kene, waratige angge ayay ayay këdëshidugay dhoye kabara oo sina bhunde kooni shöshöndegë dëshine jöya dhaal.
- **Dësha 2:** woya kóshöyt waratiyo kónang kónang ge palnguda na gorid de iy dacc ke kuskusinégana kilimitka dacci sit oo kabara bhunde kooni cucukidegë kadhadhalitka yelend.
- **Dësha 3:** Apala ge woyan k’ulipiyogegë, zipiyogegë negen oo oyen, caa, c’ebhen oo c’cen deshage i`ac gia këdëshidugay yelend. De ayyay muu kabara oo sina cucukidegë bhunde kooni dhale gayen.
- **Dësha 4:** Mas’apige de dëshay teek dësha kómen 36, angge ayay ayay këlidugay moole iy duruw, molle dibiss, de iy bak, de iy tuntok oo ge ayay ayay muu hene muu angge aliyo kibhangitka mollay yelene tasii.
- **Dësha 5:** Rimocce niduno shöen dene goshök niye nidamu wuendene guki niyey gi`aje na girarse woya kobhlogid de degë dhönlung kirarte wuen na kicocönidugay irara. Kiyene muuy kobholigit tuwoke ersegay yelene zabi oo dhodhoy.
- **Dësha 6:** Bawudin, dambiyoo oo higiyozabi saptege oo ge ayay kiciyo zabì zabi niyey ketengit shubhunga na kuda na këleske yelage kipiliyo.

Kelle Néluséduñ

Woya kipilige teek angge jöyne kipitaga na kirartesega yelagege ge al kipiigiy.

Dësha De Dëshine Kipilige Tek

Woya kalit wubbage wubbage na, kiyajit poliside tirapikiyo na, kubulangdugay erngesa

Kelle Gulley

- Woya guliya ge ede gayo kogomit su’uti erngesa.
- Mas’apige de moyoguno teek moyok kómen 19, “bhunde kagayong kobhonan” gomén de siyene kogomidu.

Shambata 22

Iccən De Shambatyc Bhonəsedene

Iccən de woya iccən tollı, zeri bonage rə`uno:

- Woshi de kobholokan irarədə. (kell 5)
- Ititin kabara oo sina cucukiyo. (kell 3)
- Pidəliyo kənen, eli oo lə`c kənen. (kell 1)
- Aa bhangən oo ilələn gaydə. (kell 2)
- Saptene bhunde jçynenə oo bhunde aa ale angngə gaydə.
- Bawdin, dambiyo higiyə zabi saptege oo ge ayay muu kiciyo zabine niyey əlidə. (kell 4)
- Bhore zabitene zabine niyey əlidə. (kell 4)
- Gəmen oo guliya gəm su`ut na uwadə. (kell 4)

Goriyo ge iccənunu:

Eliyo, tudajə eli, ernges, dəsha dəshì, enget oo yəsen, gəmen, bulang.

Erngesaka ge iccənunu:

Waratige de elinə, tudac, mas'api de gulleyə oo de bulangunə, c'orkage liminə, angge irare kiciyo, waratiyo ge pidəliyonə, tartarina ge pidəliyonə, angge gulleyə, angge gokoje moyokə oo angge moyok al teekə sidiyo, shongole /to`osh/, ililis, sherka, koy de kədun, angge pəshunə i`ac gomma ge t'itta, sat'inide sheganə.

Kelle Ellənun

Əlide waratiyo taysude ike 6ey

Eliyan ge engedun:

1. Tartarina ge orrwə t'alage tuntə angge isidhinəna orrowə aa katang katang?
2. Tartarejə de orrwə teek zoo ge al bhore giyo shək bhore degə shéshsə rəə? bhoredegey kiga ke shəy gedəshi katang?

3. Tartarejč de orrowč woya ge alke sizziyč riptyegč kangadč oo seyyyc humadegč angge orro aa katang?

Kelle Tudajun

Mas'apige de tudajunc teek tudac kōmen 21, "Malley oo wolagenč" tudacce εlesε de dhoyč engedana ge shɔshɔyne nebhagede shεktinude bhoreyc bhonesen katagidugay ay ett.

Bulang De Gubulang Kipilige Wōdč

- Bulang de bulangne kipilige wōdč, mas'apige de bulangunc kōmen 19, daa bhudhēn bulang de siyene kepte sabigegē na kubulangidugay erngesa.
- "Bulang de ike happe" bulang de woya birna enggo oo wubbagiyc kubulangiduy woyaa dhalę hinene de bulangun oo silen de bulangun.

Kelle Dəshay Dəshì

- **Dəsha 1:** Goriyo ge alke jaruwč i`ajč goritte iy daccč, goritte durč giriyokč, de koy tuntok oo bakkč goriyogia kedəshiduy kabara oo sit dhɔjendegč kal ga ke dhali yelədč.
- **Dəsha 2:** Mas'pigide dəshayč teek dəsha kōmen 37, icōconde shambatayč pidəliyonč zaradege (B, K', T' oo M) kɔtɔnit eliyan na ge sholsholč kilobhit na kedəshidu.
- **Dəsha 3:** Mas'apige de dəshayč teek dəsha kōmen 30, angge jɔynč kipilige teekč gunč wōdak na bhangendegč de mɔnč, ramainč, de ramatu madhak na gilč na katagidu.
- **Dəsha 4:** Mas'apige de dəshayč teek dəsha kōmen 38, angge jɔynč kipilige teekč kɔtendesč saptege na humage, tollč kangadč, seyyyc keseyit kemetiyenč na angge aliyc kəlidu.
- **Dəsha 5:** Mas'apige de dəshayč teek dəsha kōmen 39, milikitiyo ge tirapikiyc oo goriyo ge k'ene dambiyoge bawdinonč taside iyyč idibissč.

Kelle Nelusedun

Woya angge al kipilige wōdč angge ede hinč kipita na kirartesegč yelage kipiliyč kedəshidu.

Dësha De Dëshinë Kipilige Tek

- Bulang de bulangne kipilige teek bulang kómen 19, “boyyo ande iyya aa katang” bulang de siyene kubulangit na bhore shó`en yelene katangi katagidu.
- Bulang de bulangne kipilige teek bulang kómen 20, “róngey ganu teek pideliyo ge aliya” bulangdia kubulangit na saptege oo woya ge ayyaya pideliyoy ge shók róngó gege kilobhit na woya kónang kónang warati de róngiy gege al teek waratiyo ge limine oo irsasiyo gac woya na kótónit róngi gege shéshshéy erngesa.

Kelle Gulley

- Woya bhore ge de ale guliyá ge ede gómo kezeridoboy na kuda na kipilige teek kógomidu.
- Mas’apige de gulleya teek gómen kómen 15, “shéktindege zabi” gulle de siyene kógomidu.
- Mas’apige de gómunó kómen bhutte jöyine kógomidugay erngesit na kógomit shéshshé.

Shambata 23

Icoco De Shambatyó Bhonasedene

Icoco de woya icoco tollo, zeri bonage re`uno. (kell4):

- Kobholoka gege kalga ke woshiy yelenedó. (kell 2)
- Bulango teek kaberec oo sit dhøjendegé indi katke dhali. (kell 3)
- Pideliyoy eli oo lo`o kenji na uwado. (kell 4)
- Kónesé saptené na angge aliya anggongó ibhanginé eli na uwado. (kell 3)
- Angge ayay ayaya anggongó ibhangina uwado. (kell 2)
- Shéktinde dambiyon oo higiyon zabi saptege oo ge ayay ayaya muu na kiciyo kazabit niyey elido. (kell 4)
- Shó`ende bhoreyo oo tèbhén gaydo. (kell 4)
- Guliya oo gómen degé suut gómdo. (kell 3)

Goriyo ge icocouno:

Eliyan, tudajó eli, ernges, dësha dëshì, enget oo yesen, gómen, bulang.

Erngesaka ge iccōnunc:

Waratige de εlinč, tudac, mas'api de gulleyč oo de bulangunc, shega, kantarana, waratiyo ge limine, woshka, irsasi, waratiyo ge limine pideliyonč al teekč, ette irsasič, masamariya, pideliyo dhodhoyen dege, angge gulleyč, angge gokoje moyokč, shongole /to`osh/, ililis, sherka, koy de kedun, angge pɔshunc i`ac gomma ge t'itta, sat'inide sheganč.

Kelle Ellənun

Elide waratiyo taysude ike 6ey

Eliyan ge engedun:

1. Tartarejčde orruwč teek aa tuntč oo bhuwč ngarit na irarite.
2. Tartarejč de orrwč aa sabak oo tollč ngarit na irarite?
3. Tartarejč teek pideliyoge orruwč aa katang katang? Elide kōne pideliyoy giya kōnona uwanodč? De kōnna iraraganc anen?

Kelle Tudajun

- Mas'apige de tudajunc teek tudac kōmen 22, Soyidi oo yellagene zabi kēnaa niyey tudacce siyene elesē na engedana ge sshoshoyne oo bhoredege katagit na bhore zabi aa katangi katagidu. Bhunde siyene ay ett.
- Woya kazabitka sabigegē kiciyč oo bhoredege shoyne niyey tuda ge iccōnč ede kishashayt na kēlidu. Engedana ge shoshoyne oo bhore dege zabiyc kel kelle de ike dhalaccč ay ett.

Bulang De Gubulang Kipilige Wōdč

- Bulang de bulangne kipilige wōdč bulang kōmen 22, 'gōngōn' bulang de siyene kubulangit na woshi de kobholokan, kaberec oo sit dhojine uwandegē kadhalęgay erngesa.
- Bulang de bulangne kipilige wōdč bulang kōmen 24, gōrč ɔysen bulang de siyene kubulangit na zabi de gōrun katagiduy erngesa.
- Bulang de bulangne kipilige wōdč mas'apige de bulangunc kōmen 25, angge boyonč bulang de siyene kubulangit na zabide bhoredegey shō`en katagidu.

- “Bulang de ike happo” bulang de woya biro enggo oo wubbage na kubulangiduy dhale taside bulangun ke paltangu.

Kelle Dëshay Dëshì

- **Dësha 1:** Mas’pigide dëshayo teek dësha kómen 37, pideliyoge shambatayo zaradegé (R, D, G, T, P, A oo S) goshok na pideliyogiya eli oo elide sholshol kóne pideliyoy ramang oo sizzyo eliyán oo lóča kótonidu.
- **Dësha 2:** Mas’pigide dëshayo teek dësha kómen 40, këgina ge wuné kiciyo oo ge shunanuno wuné kiciyo saptegu zaboyo niyey elidu.
- **Dësha 3:** Angge dëshine keneyyo potukuno al teekó kererit wóshkage na këdeshit sidége oo kabarjyo gayna dhale c’arëshëttege.
- **Dësha 4:** Mas’apige de dëshayo teek dësha kómen 42, Koshoyt waratiyo ge limine na kititinit na këdeshiti sina gege hay ke wóshi na uwado.
- **Dësha 5:** Mas’apige de dëshayo teek dësha kómen 43, Angge jöyné kipilige teekó kisidhit sheshshe`e na bhutte aa isidhine katagit na kelidu.

Kelle Néluséduñ

Angge yelené tartarec oo angge dëshino angge ayay ayayo woya kutidiye. Balngede wun tuwøgiyo angge ede isangnjo milikitde trapikiyo molina ge bulanguno goriyige woya k’ene kiptta.

Dësha De Dëshine Kipilige Tekó

Bulang de bulangne kipilige teekó bulang kómen 21, “bulang de kobholokan” k’ulpi de kotiyoo zipii koydit, kënegit, karakit kobholoka gege na kirarite dhale kabereccäge oo sitege dhøjine indi dësha degé kisilidu.

Kelle Gulley

- Mas’apige de guliyano teek guliyá ge góó wóci metta, ernges na kadhalé kogomít enggo oo wubbage sheshshey.
- Mas’apige de gulleyo teek gulle gómen kómen 22, iccondacce ike tógiló gulle de siyene kogomít na nèbhade trapiki shéktindene katagidu.
- Mas’apige de gulleyo teek gómen kómen 21, “kikè shoci” gulle de siyene kogomít na kónese saptegena wóci ge ayyayo katagitka jöyende aaniy yelenedó.

Shambata 24

Icōcon De Shambatyō Bhonəsedene

Icōcon de woya icōcon tollō, zeri bonage re`unō. (kell4):

- Iba ree bulangō dia na kabara oo sina bhune koni tabhinēna dhallo. (kell 4)
- Tasi oo orren bhunde koni dhōjinē jōya gayen de borey.
- Pideliyoy kōn əliyan oo lō`o na uwado. (kell 4)
- Angge ayay ayayō ede oo zoo gorene angejō de ayyayo kēlidu. (kell 3)
- Angge dēshinē ungoc kōnang teekō ngardo. (kell 2)
- Bawudin dambiyoy oo higiyoy dhoyen kike saptege muuy ge ayay ayayō muu kicige kazabit sabina kēlidu. (kell 2)
- Nēbage de angge she`o oo ge gesida dardarine kicide kune oo bhonesendegē gaydō. (kell 2)
- Bhorege dēge zabi kiy niyey kēlidu. (kell 2)
- Angge jōyne bhoregiyō gesida ngar na gaydō. (kell 2)
- Gōmen de gullian sheshshek kōgomidu. (kell 1)
- Bulang de i`ac yerk'isiyo kucukide na kirarite. (kell 2)

Goriyo ge icōconuno:

Eliyan, tudajō eli, ernges, desha deshi, enget oo yesen, gōmen, bulang.

Erngesaka ge icōconuno:

Elide Waratiyyō, tudac, mas'api de gōmuno oo de bulanguno, waratiyoge ədina al teekō, ırsasiyo ge ədina al bhic bhicco, angge ayay ayayō gōmuno, angge gokoje moyoke gulleyō, shongole /to`osh/, illilis, sherka, koy de kēdun, angge pōshunu i`ac gomma ge t'itta, sat'inide sheganō.

Kelle Ellenun

Elide waratiyo taysude ike 6ey

Eliyan ge engedun:

1. Tartarejo teek orro pideliyoge al niyey?
2. Tartarejo teek eliyan ge gɔ`on pidelige de ike M oo G aa ge?
3. Tartarejo teek orro dəsha ge dəsinə ge al niyey?

Kelle Tudajun

- Mas'apige de tudajuns teek tudac kɔmen 23, ungojɔ ungojɔ woya dhukum dira tudacce siyene tɔnese na Woya muu ungojɔ dɔngɔ teek kɔnesee mirɔge na woč'i ippagiyo desha ge ede deshiyo kəlidu.
- Woya ande yelenə rəe dege dariyo saptege katandegay tudage icɔcon ede katandegay geləsedə.

Bulang De Gubulang Kipilige Wɔdɔ

- Bulang de bulangne kipilige wɔdɔ mas'apige de bulanguns teek kɔmen 26 "sit tat'at'ac", "mabirati de caa, dupacɔ, gɔlɔnɔ" bulang de siyene bulang nebhage de dambiyo ge gɔrunɔ zabí katagidugay yellene elesen.
- Mas'apige de bulangu de dəshinə kipiliyɔ teek, bulang kɔmen 27, "dhayt kobhologitiyan" kubulangit bulang de siyene na kicɔmɔshit sitte seeyɔ oo de kangadiyo.
- Bulang de bulangne kipilige wɔdɔ mas'apige de bulanguns teek kɔmen 18, "kɔsi dhaan" bulang de siyene bulang sit oo kaberec kɔdhɔjiduy bulang kiga ke shε`ey yelədə.
- Bulang de bulangne kipilige wɔdɔ bulang kɔmen 9, bulang de siyene kubulangit na kɔdhɔjit kaberec oo siti bulang de shε`ɔ.
- Bhore ge de ede ale desha ge gesida (i`ajɔ; angge ləshida, gont'itte elektirikiyo, angge ləshida nərpiyo oo birindo) anggia ke ngune kiciyan katagit gɔrɔ de kiciyan wune na giraresə i`acce kiciyan ngune bulangɔ yelədə.
- "Bulang de ike happɔ" bulang de woya birrɔ enggo oo wubbage kubulangiduy dhalə silən de woyan.

Kelle Dëshay Dëshì

- **Dëshà 1:** Mas'pigide dëshayɔ teek dëshà kómen 37, pideliyoge shambatayɔ gicōcono zaradege (Ny, A, Sh, P, Z, G oo W) pideliyoy già eliyan sholsholɔ kóne pideliyoy ramang oo sizzyɔ oo lɔ'c kómdesega na kótónidugay yelədɔ.
- **Dëshà 2:** Mas'pigide dëshayɔ teek dëshà kómen 41, gojin ge ayay ayayɔ tobhine elekitirikiyo oo kiciyan ge maawuno saptege kazabidugay yelədɔ.
- **Dëshà 3:** Mas'apige de dëshayɔ teek dëshà kómen 43, gac tartarec na angge al tartarejɔ teekɔ iyendegɛ ede oo angge al angngoyɔ katasiduna kəliduy yellə ernges.
- **Dëshà 4:** Mas'apige de dëshayɔ teek deësha kómen 44, angge i`ajine kiyené muuy bhunde alle bhic bhiccɔ tartarinay ge bhon ramangi gomoy na angge al teekɔ oo ge unti gomoy na gi`ajey yelədɔ
- **Dëshà 5:** Woya kipilige degɛ oo kesso de icōconuno teek kedeshitka dëshà ke na bhoredede ay dëshi niyey kəliduga yelədɔ.

Kelle Néluséduñ

Tartarecce keluno kipta na edinage ayay ayayɔ kishinidugay yelədɔ.

Dëshà De Dëshiné Kipilige Tekɔ

Bulang de bulangne kipilige teekɔ mas'apige de bulanguno kómen 22, “gɔrɔ de nuluno li`ic bulang” de siyené irsasi ge oo angge shinino kedeshitka goriyoy ge kuskusine na kodhodhoydɔgay kaberjɔ orren oo tasiyɔ dhálɛ gayen de borey.

Kelle Gulley

- Goya gulleboy na woya kiraritega yerk'iside ayay ayayɔ yelədɔ
- Mas'apige de gulleyɔ teek moyoke yellənɛ gɔmədɔkirartəgay yelədɔ.
- Gomen de moy kelina i`ajo; tungdu ke shey gomen de siyené kishashayt na kɔgɔmidu.

Icconde Taysude Ike 7Ey

Shambata 25

Iccon De Shambatyoo Bhonesedens

Iccono de woya iccono tollo, zeri bonage re`uno. (kell4):

- Orr na tasi dhalende eliyanun. (kell 5)
- Pideliyo eli oo lo`o kondoo. (kell 3)
- Saptege shok eliyan na eli dulkuung degoo. (kell 1)
- Ungojo teek angge ede deshiyo ngardo. (kell 4)
- Kelit shektin oo shektin untan, kici oo bhonesen. (kell 1)
- Bhore ge desha ge gessida kelitna kangarit. (kell 5)
- Yerkisi oo reey kisikisi goroge de hin kirarte. (kell 4)

Goriyo ge iccōonuno:

Eliyan, tudajō eli, ernges, dësha dëshì, enget oo yeesen, gomēn, bulang.

Erngesaka ge iccōonuno:

Warati de Elino, mas'api de gomuno oo de bulanguno, waratiyoge limine, pideliyo ge limine, tartarina ge ayay ayay, gontitte elektirikiyo, mak'asi, angge pideliyon, angge gogome guliy, angge gokoje moyoke gulley, shongole /to`osh/, ililis, sherka, angge pōshuno i`ac gomma ge titta, sat'inide shegano.

Kelle Ellēnun

Elide waratiyo taysude ike 7ey

Eliyan ge engedun:

1. Tartarejō teek angge orruwō aa katang katang?
2. Pideliyo ge orro tartarejō aa katang? Edē muu anenang?
3. Kōmda ge orro tartarejō aa katang katang? Edē muu anenang?
4. Tartarejō teek angge kōnesendegē rōngi kōnesē B ooT' giyō zertagecco
5. Angge orro tartarejō iyere orrodō koo?
6. Tartarejō teek angge dëshine ungojō ungojō orrodō?
7. Tartarejō angge wunē kiciyanō aa ge?

Kelle Tudajun

Mas'apige de tudajuno teek tudac kōmen 24, "ette haydiyani" tudacce siyene tōnesē na shōshō`ende keginano teek engedō ketengde na pōskajō muu etta.

Bulang De Gubulang Kipilige Wōdō

- Bulang de bulangne kipilige wōdō bulang kōmen 25, "angge boyon" bulang de siyene kubulangit na angge wunē kieiyō kēlidu.
- "Bulang de ike happy" woya kēberit na kubulangit enggo oo wubbagey ac hinēnēde bulangudegey kisili.

Kelle Dëshay Dëshì

- **Dësha 1:** Mas'pigide dëshayɔ teek dësha kómen 37, icɔcɔn de shambatayɔ pideliyo zaradege (L, Z, K, Y, Ny, C oo H) pideliyo già elian ge sholsholɔ kóne pideliyoy ramang oo sizzyc eli oo lɔ`c kónit na zeridu.
- **Dësha 2:** Mas'pigide dëshayɔ teek dësha kómen 45, angge i`ajine na gɔrɔge de ayyay al bhicco tartarina ramng gac na angge ɔdine kangaridu.
- **Dësha 3:** T'ogaa zabidege kɔtɔndese na ngarec (,), k'umec(.), enget(?) tartarecc irare oo bhonesen dege katagidugay yeledɔ.
- **Dësha 4:** Woya ungojɔ ungojɔ angge wɔc'iyesɛ duluk'ungɔ kelerɛga yelagegɛ sabbɔ mæende icɔcɔne kelerɛ duluk'ung dene na tollɔ woya muu kelerit dege tasiyɔdege.
- **Dësha 5:** Dëshaa ge jɔyinɛ bhoregiyɔ gesida katagitna gɔrɔge de kambuliyɔ bulang, kibiritige bulang, gont'ite elektirikiyɔ shɔ`en, bhorege de gesɔ bulang gesikinde kunc oo kicide kunc ketengit shubhungɛ na kuda na kelerɛ yelage al kipiliyɔ.
- **Dësha 6:** Mas'apige de dëshayɔ teek dësha kómen 46, angge al ungojɔ kɔnang na gageye kello keliidu. Kellinay già gedeshi katangi kel kelle.

Kelle Nəlusedun

Tartarina oo pideliyo tɔndaboyɔ kilimit na kibhangit bhutte orr na gayyo.

Dësha De Dëshinɛ Kipilige Tekɔ

- Dësha ge gesida bhunde wunɛ kiciyɔ (i`ajɔ; gɔrɔge de kambuliyɔ bulang, kibiritige bulang, gont'ite elektirikiyɔ shɔ`en, bhore ge de gesɔ bulang giajɛ na kubulangit).
- Bulang de bulangne kipilige teekɔ mas'apige de gubulang kipilige teekɔ kómen 25, gititin pideliyo na elian oo lɔ`c kedeshiduy erngesa.

Kelle Golley

- Bulang de tugige zoo ge ayay ayayɔ guliya ge kingunc yerk'isi goyesɛ woya na kubulangit gulliya ge kingunc oo ge ayay ayay muu.
- De yelenɛ gulle de gɔmɔɔ irare bonage rɛɛy degɛyɔ kɔgɔmit na kadarit rɛɛdege na kirarte.

Shambata 26

Iccōn De Shambatyō Bhonṣedene

Iccōn de woya iccōn tollō, zeri bonage re`unō. (kel4):

- orr na tasi ishashak tasiyan gege. (kell 1)
- Galaa ge amuno she`o zaradege ngar na gaydō.
- Shok eliyan gege na eli dulk'ung degē. (kell 4)
- Angge deshine ungojō teekō ngarna gaydō. (kell 4)
- Angge shektin iy teekō oo ge shiktin unto daridege kici oo bhonsen ngar na gaydō. (kell 1)
- Kiciyan ge nguno kaan gaydō. (kell 2)
- Bhorege desha ge gesida saptege zabidō. (kell 5)
- Yerk'isi oo cucukide ayay muu uwadō. (kell 2)
- Gulle oo cucukide ayay muu sosoynenedō. (kell 2)

Goriyo ge iccōnuno:

Eliyan, tudajō eli, ernges, desha deshi, enget oo yesen, gomen, bulang.

Erngesaka ge iccōnuno:

Warati de Elino, tудаа, mas'api de gulleyo oo de bulanguno, tartarina ge ayay ayayo gala ge amuno, angge irare zarade galayo, tartarina ge irare angge deshine ungojō ungojō ayay ayayo, kena kabara tartarinagege, angge gulleyo, angge gokoje moyoke gulleyo, shongole /to`osh/, koy de kedun, ililis, sherka, angge ayay ayay muu.

Kelle Ellénun

Elide waratiyo taysude ike 7ey

Eliyan ge engedun:

1. Tartarejo angge gabunc orrod koo? Angge orruwo aa katang katang? Gabodegey teek angge gak'amiyo yelle aa katang?
2. Tartarejo de gorro keginage kessuno gala ge gojya orteges teekaa katang katang?
3. Tartarejo teek angge wunagec kiciyo aa katang katang? angge wunagec kiciyo saptegý gakané niye?

Kelle Tudajun

- Kells de tudajuno teek mas'api kómen 25, "angge gabunc" tudacya elëse na engedana ge shoshoyne teng na bhonesede ajine zaragedege kelidu.
- Tudajo de mas'apiyo teek mas'api kómen 24, "ette hayi" angge gadariyo wunes kiciyo tudacce siyene tönesse na engedana ge shoshoyne tudaciya tenga.

Bulang De Gubulang Kipilige Wôdö

- Mas'apige de bulangu de bulangne kipilige wôdö mas'api kómen 28, "tuda ge ɔwuno" bulang dia gubulangesse na woya gala ge shë`ongngö kellagong.
- "Bulang de ike happy" woya keberit na kubulangit enggo oo wubbagey ac hinene de bulangudegey kisilu.

Kelle Dëshay Dëshi

- **Dësha 1:** Mas'pigide dëshayo teek dësha kómen 47, icconda kessegé, bhorege , kessö de iccõnunc, ungo ipagunc oo de metanunc angge dhulese dul'ungö kelidu.
- **Dësha 2:** Ungojo ungojo angge ede dëshayo kalit wubbage na kel kelle. I`ajç; gala de mirunc, gala ge de balunc tollö oo gala ge de pajunc tollö, kessö de iccõnunc tollö, dëshi katangi angge ayay ayay muu teng na kelidu.

Kelle Nelusedun

Woya kessɔ de icocounu teek angge shɛ`ɛsɛ edɛ kipta na tartarec kirartɛsɛ yelagegɛ ge kipiliyɔ na kel kelle.

Deshä De Dëshinë Kipilige Tekɔ

- Bulang de bulangne kipilige teekɔ mas'apige de bulangne kipilige teekɔ kɔmen 24, “ngangayda ge kena kabarunɔ” bulang de siyene kubulangit na woya gala ge bhonesedegɛ al teekɔ kəlidu.
- Ki`ajit mɛen de ike trapikiyɔ na kubulangiduy bulang dia ke bhunde bhore degey kedeshidugay yelɛdɔ.

Kelle Gulley

- Gɔmen de ayay ayay 23, “see bara” gɔgɔmɛsɛ woya na woya muu guliya ge zoo ge ayyayɔ irare cucukiyɔ ki`acke na kirarte.
- Mas'apige de gulleyɔteek gulley kɔmen 24, “see bara” gulle de siyene angge ge gulleyɔ kangarit na kososoydegay erngesa.
- Kisharitka moyoke gulleyɔ ayay ayayɔ na bhute shi`ine rɛɛdege kəlit na ginci edɛ muu gulle ge kalga ke dhali yelɛdɔ.

Shambata 27

Iccan De Shambatay Bhoneseden

Iccano de woya iccano toll, zeri bonage re`uno. (kell4):

- Gala ge indiyec reey kal ke shéyyo zaradegə eli. (kell 3)
- Galaa ge indi reey kal ke shéyyo bhonesen degə eli. (kell 2)
- Shok elian gege na eli dul'ung degə. (kell 3)
- Eli tudac na uwado. (kell 2)
- Ungoge shambatay oo taysina elid. (kell 4)
- Kiciyan ge nguno kaan gaydo. (kell 3)
- Dësha ge kinguno gesida kans saptege na uwado. (kell 4)
- Gulle oo cucukide ayay ayayo sosoynenedo. (kell 1)
- Angge bërguge degə yelle dëshiy sheshoyne angge cayda kedeshidu na kirarte. (kell 3)

Goriyo ge iccanuno:

Eliyan, tudaj eli, ernges, dësha dëshì, enget oo yesen, gomen, bulang.

Erngesaka ge iccanuno:

Eliyan ge waratiyo, tудаа, mas'api de bulangun ande de komagec, angge sila gab, ande gime angge gabuno, maa, boyyo, warati, ette irsasiyo, mak'asi, woshka, dosi, coki, sat'ini, angge gomuno, angge gokoje moyoke gulleye yene oo sidiyo, shongole /to'osh/, koy de kedun, ililis, sherka, sat'ini de shegano.

Kelle Ellenu

Elide waratiyo taysude ike 7ey

Eliyan ge engedun

1. Tartarejo teek gala ge orruwo bhonesendege aa katang katang?
2. Tartarejo teek angge duluk'ung wunagec kiciyano orruwo aa katang katang?

3. Tartarejč teek kōmdage orruwč ke`enage taarecce irarč nēbhade ungoce shambatayč mērtinč teek ade? Ungo muu zerit rōngigegč.
4. Tartarejč teek angge wunč kiciyani uwa aa katang katang? ginci niyč gakanč na guwa?
5. Tartarejč teek angge orruwč anggey ge dēshiyč na uwanoč age? Dēshiyč na uwano niyč elidu.

Kelle Tudajun

- Mas'apige de tudajunc teek tudac kōmen 26, “mæen de babiyč anen” tudaciya tōnesč na engedana ge shōshōyne bhunde koniyč tengā.
- Woya tudacce ede gayč kōtendesč na kōnesedčde tudajunc kōpčisu. Woya ke uwa tudac kōmeni ay huma na kōtōnidu.

Bulang De Gubulang Kipilige Wōdč

- Bulangde bulangne kipilige wōdč mas'apige de bulangunc kōmen 23, “kiciyan zabi” bulangde siyene woya kiciyan zabi na uwa niyč katasiduy yelēdč.
- Bulangde bulangne kipilige wōdč mas'apige de bulangunc kōmen 9, ungo ge shambatayč woya katagitgay “boktac oo dhoydac” bulang de siyene kubulangit na katagit ungoce shambatayč.
- “Bulang de ike happe” woya gulle de ede birrč kubulangit enggo oo wubbagey ajine hinende woyan sil bulangč.

Kelle Dēshay Dēshī

- **Dēshā 1:** kello de dēshayč teek dēshā kōmen 48, ungo ge shambatayč dhodhoyč woya kibhangidu.
- **Dēshā 2:** kello de dēshayč teek dēshā kōmen 49, angge gabunc kisangit dappa dappa na kimit k'orkiyey te`ek na kedishit angge cayda na kirartę.
- **Dēshā 3:** Dampu maden, c'ima rimen, angge kētiyč maden kiciyange ngunč ketengit shubhunge na kutiyenč kēleske yelagegę ge ale kipiligę.

Kelle Nəlusedun

- Waratide ελενυն əliyan ge gəjaya teekə woya tartarina ge edə birrə kipta na kirartəsə yeləge ale kipiligiç.
- Mas'apige de nyəlusedun ə teek nylusət kəmən 18, waratiyo yəm yəmən oo limən kədəshit tartrarina ge ayay ayay na kate taside angge ibunç yelədə.
- Waratiyo ge əttege al bhic bhiccə, waratiyo, wəshka oo angge ayay ayay muu kəshçyt na kipilige de icəcənun ə angge edə icəcənə kədəshit.

Dəsha De Dəshinə Kipilige Tekə

- Ernrese sabuneyç ajən i`ajç, kubulangit na kici wəc'iyeşəwə angge kunnə geyəga liyok guwa niyey katagitka i`ajç; woc kon iy bulangə teekə kici kunesə niyey angge yellənə kibhangit na kəlidu.
- Bulang de bulangnə kipilige teekə mas'apige de bulangun ə kəmən 24, "ngangayda ge kənun kabarun" bulang de siyənə woya kubulangit na gala ge bħonesen al teekə kəlidu.

Kelle Gulley

- Woya kubulangit gəmən de ayyay na hinəndege de iy gəmədə teekə kososoydiyey yelədə.
- Mas'apige de gulleyç teek gəmən kəmən 22, icəcəndacce dhalə gulle de siyənə kəgəmit na saptege kiciyə zabi goriyoge yellənə edə katagiduy dhalesə bħonesendegə.
- Mas'apige de gulleyç teek gəmən kəmən 25, ungo ge shambatayç gəmən de siyənə kəgəmit na katagit ungo.

Shambata 28

Iccoccone De Shambatyo Bhonse sedene

Iccoccone de woya iccoccone tolla, zeri bonage re`un. (kell4):

- Gala ge gamiy ajine c'oyc bhonsen elidu. (kell 5)
- Tuda kongageco. (kell 5)
- Ungoge shambatayo oo taysina elagecco. (kell 4)
- Kici ane kugoga sabbo kanen gaydo. (kell 1)
- Zibuwo ge dari tukoo oo ge guji ngune kiciyc ngarin na gaydo. (kell 2)
- Jupa ke bhorey iy bhic bhicco gaydo. (kell 4)
- Angge ayay ayayyoy goshok na woya bergusuge deges teek kedeshit angge cayday irara.

Goriyo ge iccocnuno:

Eliyan, tudajc eli, ernges, desha deshi, enget oo yesen, gomen, bulang.

Erngesaka ge iccocnuno:

waratige de elin, tudac, bulang oo gulle, erngesse sabuney, sat'ini kongang de kosiyc, zibuwo oo zibuwo ge wunes kicyc tartarccege, ett, angge shininc, angge gulley, angge gokoje moyoke gulley yene oo sidiyc, shongole /to'osh/, sherka, angge ugugunes guruwaa oo ge ayay ayay muu.

Kelle Ellenu

Elide waratiyc taysude ike 7ey

Eliyan ge engedun:

1. Tartarinay ge jeyne bhore deguwaa desha ge i'ajine gayo katang katang?
2. Tartarinay gam de wodun oo bhore gegu angge wunes kiciyan gamadi nis zoowaa aa katang katang?
3. Kellinay ge bergusuc tartarej de orruwaa kiciyan ge wunc, wunes tacende iy niyey gayod (i'ajc yeni dibiso, kuys, kena salaa errse oo ge ayay ayay muu) elidu.

Kelle Tudajun

- Karit tartarina na kotoñit tuda.
- Mas'apige de tudajuno teek tudac kómen 27, "taysina oo kelina tat'ac" tudacce siyene kotoñit na engedana ketengde.
- Mas'apige de tudajuno teek tudac kómen 14, "ette hakumiyo" tudacce siyene kemdesé na kubulangidu na engedana muu ketengde. Zibuwo ge k'ujine wunes kiciyo muu katagidu.

Bulang De Gubulang Kipilige Wodo

- Bulangde bulangne kipilige wodo bulang kómen 29, zibut gjaya bulang de siyene kubulangit na kici balgede kuno angge kanuno katagiduy yeldeo.
- "Bulang de ike happy" woya birr na bulang enggo oo wubbagiyo dhaile silen oo hinende bulang degay.

Kelle Deshay Deshi

- **Deshá 1:** kesiy ge gjeyey shektino jöyné bhore giyo zibuwo oo zibuwoge wunes kiciyo tartareccege giraresé na gegesida oo ge she'c kangaridu.
- **Deshá 2:** Mas'apige de deshayo teek desha kómen 50, woya gala ge ajine c'cuyo bhonesen degé kelidu.
- **Deshá 3:** Kelina ge alke wccó me`el, loguro, kuyis oo kelac rongey kezeridu na katagidu.
- **Deshá 4:** Kelló de kicino shinac shó'en milikitiyo ge kiciyanono waratige kedeshide na angge ede katagiduga yelené erngesa.

Kelle Nelusédu

- Kobholoka gege késede ett teek na kipta tartarec na kirartese yelagege.
- Yidho, susa oo maa ge hakkó tartarina ge edo shidoboy na irarte na isangit copidajo.

Dεsha De Dεshinε Kipilige Tekɔ

- Bulang de bulangnε kipilige teekɔ bulang kɔmen 25, “muuk yel boktac” bulang de siyεnε kubulangit na ungo ge shambatayɔ katagidu.
- Kelle yellεnε apalaa ulupɔ adey ki`ackε na kirarte bulangɔ na (i`ajɔ; ungocce tuma hako koti ulup, jant’ila shɔ`ɛn, susage appalade i`ac kanatira ulup oo ge ayay ayay muu.

Kelle Gulley

Mas’apige de gulleyc teek gɔmen kɔmen 14, “mɛdhε oo gɔmen de ayyay” kelle dank’arunc oo kelle baa rɔmɔss ungoy gia kiciyan wɔc’iyɔ aa katangi keldu.

Icconde Taysude Ike 8ey

Shambata 29

Iccōn De Shambatyo Bhonasedene

Iccōn de woya iccōn tollō, zeri bonage rē'unc. (kell4):

- Zabi shēktindenē na uwadō. (kell 5)
- Eli tudac na uwadō. (kell 2)
- Shsk eli kon na eliyōdōngō elena gay angge mēriy. (kell 3)
- Ungo ge shambatayō oo ge taysina elina uwadō. (kell 4)
- Zibuwo ge haye tuwōgiyō /k'uco/ wunes kiciyō gayna uwadō. (kell 3)
- Kelina ge bērguyō alke wuccō gaydō. (kell 4)
- Angge ayayō gōshōk na bērguge de woyanō angge yellēnē ede kipta. (kell 4)

Goriyo ge icconuno:

Eliyan, tudajə eli, ernges, dəsha dəshì, enget oo yesen, gomən, bulang.

Erngesaka ge icconuno:

Warati de Elinč, tuda, mas'api de gomunc oo de bulangunc, rəe dege zabi, warati, irsasi, mak'asi, angge guliyanc, shongole /to`osh/, ililis, sherka, koy de kedun, angge pəshunc i`ac gomma ge t'itta, sat'inide sheganc oo ge ayay ayay muu.

Kelle Ellənun

Elide waratiyo taysude ike 7ey

Eliyan ge engedun:

1. Tartarejə teek orro katang katang?
2. Tartarejə teek zoo ge zabi shəktindege orrodə? Shəktindegu zabitikay yelləne katang?
3. Tudajə teek bhutte irare ungo ge shambatayə oo taysina ade?
4. Tartarejə teek bhutte irare kelina ge alke wuccə bərguyə wune kiciyanc ade?
5. Tartarejə teek angge jöynə ungojə ungojə angge?

Kelle Tudajun

- Saptege kəjəydaga tudagen enggo na edə oo yelagege kel kelle kipilige.
- Zibuwo ge gamadiy wunagec kiciyanc tudacce kənesə na de ayyay engedana ge shəshçynə ketengde na kate tasidege.
- Mas'apige de tudajunc teek kəmen 28, "t'əmitte purusə" tudacce siyəne eləse teekə engedana ge shəshçynə oo c'arəshətege tengə.

Bulang De Gubulang Kipilige Wədə

- Bulang de bulangne kipilige wədə bulang kəmen 30, "shəkitin shəshçən" bulang de siyəne kubulangit na shəktinde sabədegey zabi katagidugay yeləndə.
- "Bulang de ike happy" woya birr enggo oo wubbagey na bulangə ajine hinənəde bulangudegey silən oo taside sabudegey ke paltangu.

Kelle Dëshay Dëshì

- **Dësha 1:** Mas'pigide dëshayɔ teek dësha kōmen 51, woya kello de yellɔ dëshage ede shɔ`ɔ kal bhunde koni na mas'apige de tartarejunc gishashasena ede oo woya ayyayɔ kipta tartarina na kat'at'ac'it na kirarte.
- **Dësha 2:** Mas'pigide dëshayɔ teek dësha kōmen 52, unggə bërguyɔ kōmen degə oo unggə ge tasinanc kangarngarit na katagidu.
- **Dësha 3:** Kelina ge alke wuccɔ jynɛ taysinaygey ketegit shubhungɛ na kuda na kel kelle yelagege allɛ kipiligiyo.

Kelle Nəlusədun

- Cəmok oo kuyis tartarina ge irare waratige de εliyonɔ kirarte na kipta na kisangit kipilige teek.
- Kɔshɔyit wratide εliyonɔ woya bhorege de ede allɛ angge ede gayyɔ kipita tartarina kirarte.
- Angge ede hinɔ kəbərit na tasiyɔ degə kedəshít tartarina na kiraritese yelagege allɛ kipiligiyo.

Dësha De Dëshine Kipilige Tekɔ

- Kell kɔnang kɔnang jɔyne taysɔ dey bulangde shɔshɔyne ede oo keliya irarte.
- “Ayy ay bulang” galage sabbo oo tollɔ woya aa onen oo sina niyey kilobhit na katagidu.
- Angge wunɛ penu de gessɔ oo angge wunɛ kiciyɔ kirare tudayge kɔktengɔ na goriyo ge kiciyanunɔ muu katagiduy yellendɔ.

Kelle Golley

- Mas'apige de golleyɔ teek gōmen kōmen 15, “shəktindegey gazabiy” gōmen de siyenɛ kɔgɔmit na saptege shəktindege zabi katęy tasi yelədɔ.
- Mas'apide golleyɔ teek gōmen kōmen 26, “kuysɔ duwa, cəmugu duwa” golley kɔgɔmit na katagit kelina.

Shambata 30

Iccōn De Shambatyō Bhonēsedene

Iccōn de woya iccōn tollō, zeri bonage re`unō. (kell4):

- Zabi bawdindegē oo shēktindegē. (kell 5)
- Eliyaey alke sabbō angge yellē dhado. (kell 3)
- Angge ayay ayayō dhalē na angge ishashak tudagegē kal ke shē`eyō dhaldo. (kell 2)
- Angge gedēshi kello teekō gaydo. (kell 4)
- Zibuwo ge haye tuwōgiyō /k'ucō/ wunē kiciyō gayna uwado. (kell 3)
- Tooginage jupayō alke wuccō gaydo. (kell 1)
- Bhonēsē de jupayō kōnang kōnang aa katangi elido. (kell 3)
- Pideliyo oo kōmdaa kōshōk na kelit kōnang kōnang bonage reeunō ibha tartarineyo.

Goriyo ge iccōnuno:

Eliyan, tudajō eli, ernges, desha deshī, enget oo yesen, gōmen, bulang.

Erngesaka ge iccōnuno:

Mas'apide Eliyonō, tudac, mas'api de gōmuno, sani de ike k'olaccō, maa, kelina ge alke wuccō, tartarecce irare kōmdaa ge lilimine, angge gulleyō, angge gokoje guliya, ette maan, shongole /to`osh/, sherka oo ge ayay ayay muu.

Kelle Ellēnun

Elide waratiyō taysude ike 8ey

Eliyan ge engedun:

1. Zoo ge al tartariejō na tatac eliyano age?
2. Tartarinage aliyo teek dhalē tartarina ge ayay kesedong hēney dhaliye tartarina ge al niyey?

- Mokajey ge orruwɔ tartarejɔ irare kelle anganun? I`ajɔ; kelle gala de miirunɔ ungu na k'ak'a tollɔ oo ge ayay ayay muu.
- Tartarejɔ de orruwɔ taysinage bərduyɔ aa se`en? rɔngi zeriyidɔ? kelinage irare aa katang katang?

Kelle Tudajun

- Mas'apige de tudajunɔ teek tudac kɔmen 13, angge gam tuwɔgey wunagec kiciyɔ tudacce icɔcɔnecɔ yemdesɛ na tɔnesɛ. Engedana ge yelenɛ muu tenga.
- Woya muuk tudage ede shi`ɔ oo ge gayɔ ggɔrɔge dege kishashayt na kəlidu.
- Mas'apige de tudajunɔ teek tudac kɔmen 29, "kobutte t'iñɔ gɔlɔñɔ" tudacce siyene kɔtɔnit na engeda na ge shɔshɔynɛ oo icɔcɔn dia gayendegɛ tengɔ.

Bulang De Gubulang Kipilige Wɔdɔ

- Bulang de bulangne kipilige wɔdɔ bulang kɔmen 30, "shɔshende shəktinin" bulang de siyene kubulangit na sit oon shəkitin dege enggo zabi kadhaydugay yelədɔ.
- "Bulang de ike happɔ" woya birna bulang enggo oo wubbagey ajine hinene de bulangudegey silen oo taside bulangun ke paltangu.

Kelle Dəshay Dəshì

- Dəsha 1:** Mas'pigide dəshayɔ teek dəsha kɔmen 53, kellɔ de amsuduno angge yelenɛ zabi goriyoge shəktinonɔ. I`ajɔ; gala amsedɔ sabbo oo tollɔ muu sit oon, angge gaminen onen dəshay ge aliyɔ muu sene godhoyegə.
- Dəsha 2:** Toogina ge jupayɔ alke wuccɔ tartarinage shɔ`ɔ gibha waratige na gangayaboy na dhodhoyɔ dege muu kisangidu.
- Dəsha 3:** Zoo ge bhoginɛ tooginay ge alke wuccɔ teek ange ede dəshiyɔ tengit na bhunde gayyɔ kipilige teek edu oo yelagegu εlɛllɛ bhunde koni. (I`ajɔ; cɔmokɔ bhɔgen).

Kelle Nəlusədun

- Tartarece satiyɔ kishinit ɛdɔ na kel kelle nəbhade sati hənɛ aa katangi εllɛn.
- Mas'apige de nyəlusəduno teek kɔmen 19, kɔshɔktit kɔmda na kipta tartarinay erngesa.

Deshä De Dëshinë Kipilige Tekɔ

- Bulng de bulangnë kipilige teekɔ bulang kōmën 26, bulang de ede gayyɔ kibhangit na tooktte tudajudnɔ kəlidu.
- Wratiyo ge kelina kōnnë lilimnë kititinidu.

Kelle Gulley

- Mas'apige de gulleyɔ teek gulle kōmën 26, kuysɔ duwa gulle de siyēnë kadhele na kōgɔmit na bhonəsen de toogu de jupay aa katangi katagidu.
- Mas'apide gulleyɔ teek gulle kōmën 7, “sit oon ga hēnɛ” gōmën de siyēnë kadhalé na kōgɔmiti nəbhade shəktinon de sabudegey erngesa.

Shambata 31

Icōcon De Shambatyɔ Bhonəsedene

Icōcon de woya icōcon tollɔ, zeri bonage rε`uno. (kell4):

- Shɔk rεdege shəktinɔ na uwadɔ. (kell 2)
- Gay silende rεegey oo ge woya ge ayayɔ na gaydɔ. (kell 3)
- Eliyan ge aliyc ge ayyay dhale na ishashak tudagegɛ kalke shey na εlidɔ. (kell 3)
- Tasige de kōnunɔ teek angge ede k'eka tasidegɛ kōn waratige na iraredu. (kell 2)
- Angge kello teek dëshinë ngarina uwadɔ. (kell 4)
- Zibuwo ge yelanecɔ oo ge yelanecongɔ ngarina gaydɔ. (kell 3)
- Tooktte jupayɔ bhonəsen εlidɔ. (kell 3)
- Jupa bhɔt bhɔdinɛ kune katangi εlidɔ . (kell 1)
- Shɔk kōmda oo pideliyo na kipta tartareccce kəgidun koon na bonage kəgidono rεeunɔ kirarte tartarejɔ.

Goriyo ge icōconunɔ:

Eliyan, tudajɔ εli, ernges, desha dëshì, enget oo yessən, gōmën, bulang.

Erngesaka ge icocconu:

Eliyan, tudaa, mas'api de gomunoo oo de bulanguno, shega, boyo, juppa tatac, angge irare waratiyo, irsasiyo, ette irsasiyonoo, komdaa ge lilimine, angge gulleyo, angge gokoje guliya, shongole /to`osh/, koy de kedun oo ge ayay ayay muu.

Kelle Ellenu

Elide waratiyo taysude ike 8ey

Eliyan ge engedun:

1. Zoo ge orro tartarejo oo keginage mac'ida oo ngodiyyo eliyo na gayod? ge mac'ida age? ge ngodhiyo age?
2. Tartarejo teek orro woya seen? ane orro zoo ge bibida seen? gayo niye?
3. Tartarejo teek miirge, baalo oo paac angge deshine ngaro na gayod? aa katang?
4. Tartarejo teek de orruwo wurude she'c bhadiyebayo kicide kune aa katang?

Kelle Tudajun

- Kedeshit kibi na ala bhuwaa kipta rey konang konang na kelit tudaccege konang konangi tasidege yaa sabak sil tudajo na uwado.
- Mas'apigede tudajuno teek tudac komen 22, kelina ge bergusoo oo taysina ge bergusoo tudacce eliyoo elise na engedana shashyne oo tudaciya teng na poskajo muu ay ett.

Bulang De Gubulang Kipilige Wodo

- Moyoke keginage ayay ayayo oo zoo ge bergusudege iy bhic bhicco ge mac'ida oo ge sin moyokege ge eliyoo i'acke tudajo na edu oo yelagegu kipilige elelle. Silodo teek de ngonto oo de maco bhiccege elidu.
- "Bulang de ike happy" woya bir enggo oo wubbagey bulang dhale hinene bulangun woya na bulangdege dhale siledo.

Kelle Dëshay Dëshì

- **Dësha 1:** Angge k'enduwa oo ge yaa sabak dëshine enget genget këk'idugy gay na angge əli nəbade keluno muu koshoit gay I`ajc (ipage kelc dia dëshiyatang? bërguge de kuno dëshiyatang?).
- **Dësha 2:** Juppa tac'ine kiciyan ge wunne (boyyo rɔmɔs, tanuwo, kicide galay, duki, zegen, reset) waratiyoge liliminé oo waratige de buytɔ tartarina shini ilclonu ede oo tartarinagege ge ayyayo.
- **Dësha 3:** Jupaney ge ayay ayayo tooktege oo bhonesen tengit zooktegegu na wuda na kipilige teek ələlls oo yelagegu bhunde kooni. I`ajc; cɔmok ga kelle maa hakc, yaa muu ga kelle k'ajinc amdaa sile`ɛ.
- **Dësha 4:** Ungocce “0” kipiliyc iccōndege puyné diramage oo guliya ge ayay ayay kishashak na kilobhidu. I`ajc; woya shɔ`n dege gɔrɔge de iccōnunu bhonesen oo angge ge ayay ayayo muu iccōn.

Kelle Nəlusədun

- Mas'apige de nyəlusədunoo nyəleset kōmen 20, “kunkulc oo wunjuwa” əliyɔde ibhangne dësha kedəshit na k'egende tasidegey kiy ga ke dhali yeleđ.
- Mas'apige de nyəlusədunoo teek kōmen 21, “tudacce kəde`ɔ sile`ɛ” tudacce sabɔ dësha ge bhang na kedəshit na k'egən de sabudegey kibhangit ke paltanguyeleđ.
- Mas'apige de nyəlusədunoo teek kōmen 19, koshɔyt kōmdaa na kipta tartarinay erngesa. I`ajc; kōmen 8 kipta tartarecce kəgidon koon, kōmen 3 koshɔyt na kipta tartarecce nəbejun, kōmen 1 koshɔyt na kipta tartarecce girɔngun.

Dësha De Dëshine Kipilige Tekɔ

- Zibuwo ge dhañ yellɔngɔ ane kutiyę ga kiciyc goriyo ge gazabiye girare diramage oo i`ajc de iy tɔppɔ. I`ajc; balgede kici wɔc'iyc shinac hakən, kells de kicinc de zere rɔngi oo bhore de iy ajen angge ayay ayay muu.
- Bulng de bulangne kipilige teekɔ mas'api kōmen 26, tuda ge ede gayyo keberit na tookte tudajun muu kibhang ene de tuadajun kiy dac na kəlegay bhangese tasi.
- Woya kititinitka pideliyo na i`ajc de bulangunoo elian oo lɔ`ɔ kɔtɔndese na kilobhidu.

Kelle Gulley

- Galay ge baaliy় নেভাদে kelude baliyy় কোমিত না katagiduy erngesa. I`aj; boloboly ga bেrgu de ca`a, ungoce shু`c rোসেদুন, angge ayay ayay muu.
- Mas'apide gulley় teek gulle kোমেn 15, shেktindegey zabi gোমেnde siy়েনে kোগোmiduy gay shেktindege oo rেe zabidege gaydো.
- Mas'apige de gulley় teek kোমেn 27, arshidu shেshshে`e bulang de siy়েনে icোন্দা ge zero kipiliy় পুয়েndegে gোমেndiya kেm kেmdেsে na kilobhit na kোগোmidugay erngesa.

Shambata 32

Icোন De Shambaty় Bhonেsedene

Icোন de woya icোন tollo, zeri bonage rে`uno. (kell4):

- Angge ayay ayay় dেshiy় koshoyt sidege na kemit na koysede baki gay aa চোসেn (kell 5)
- Kabara oo sina bhunde kooni cucukina uwado. (kell 4)
- Aa isitege oo ilołon gaydো. (kell 4)
- Nidaa tেbhেn, shু`en oo rimoc amset gonga na gamga gala de shে`চ্য ভোনেndegে kেlidu. (kell 2)
- Bawdin dambi zabii oo higyo tেbhেn saptenu muu kiciyaney ge wunো kuwada zabi kেlidu. (kell 2)
- Zoo oo angge al bhore ge dege orre niy়েy kেlidu. (kell 4)
- Gomen oo guliya shেshshে kোগোmidu. (kell 4)

Goriyo ge icোননু:

Eliyan, tudajো eli, ernges, dেsha dেshì, enget oo yesen, gomen, bulang.

Erngesaka ge icোননু:

Kardide Eliyonো, tudac, mas'api de gulley় oo de bulangunো, baldi, jooki oo maa, jupa de kune kiciy় tartarec bhunde irare, waratiyo ge bhangne, irsasiyo, kোmdaa ge lilimine, tartarina ge lilimine ititin, angge gোগোme gulley়, sherka, shongole /to`osh/, ililis, koy de kedun, angge bibida oo ge t'ittak ugugune guruwo oo ge ayay ayay muu.

Kelle Ellénun

Elide waratiyo taysude ike 8ey

Eliyan ge engedun:

1. Tartarejč de orruwč teek woya ge sī`inč orruwč appla ge ulupč al niye? ge mac'ídawo?
2. Tartarejč teek kelle maawuno, kelle susa kune, taysinay gia dëshay ge dëshine orro na uwanodč? aa katang katang?
3. Tartarejč de orruwč teek jupa de shē`č yelanecč angge wunne aa katang? I`ajč; maa ge wōlajuno hay dhokč.

Kelle Tudajun

Këdëshit kibi na alit bhuwč kazabit wumaa dege na kipta rëey kõnang kõnang na tasidege tudacce shē`č këlit na tasidege tudajč kiga ke dháli kilobhidu.

Bulang De Gubulang Kipilige Wōdč

- Bulang de bulangne kipilige wōdč bulang kõmen 13, “ba`aliyo deshage” gi`aje na kubulangit na dëshaa ge dëshine ba`aliyo yelene katangi angge dëshine kello teekč katagidugay yelendč.
- “Bulang de ike happo” woya birna bulangč enggo oo wubbagey dhalese hineneede woyan bulang oo dhaalle bulangun.

Kelle Dëshay Dëshì

- **Dësha 1:** Zoo ge al kessč de bawdinono gezerina bhonesen de zibuwon oo ge shōshçynč kiciyan ge wunne woya katagidugay kicççönidu.
- **Dësha 2:** Ketengit jugę na ungoccege de r̄osinenę tays oo b̄ergu dege koshçyt na kutidiya na kel kelle oo yelagege kipilige.
- **Dësha 3:** Jupa tatacce kune kiciyan ge wuno ayay ayayč (baa r̄omcs, tanuwo, kicide galay duki ila`ic oo zegen r̄eset). Waratiyo ge t’itta oo ge bibida tartarejč irarč komoyit na kelkelle angge giya kõnang kõnangi erngesa.
- **Dësha 4:** Icococonde “0” kipiliyo ungocce puyuno dirama oo angge yellene kilobhit na ede oo yelagege oo meende icococone kel kellegay erngesa.

Kelle Nəlusədun

- Mas'apige de nyəlusədunç teek kəmən 20, "kunkulč oo woyagene" eliy sabč deshay ge jöyne kedəshit na k'egən de sabudegey kalga ke dhaal yelədə.
- Mas'apige de nyəlusədunç teek nyəlusət kəmən 21, gəmən de sene see bara həne desha ge jöyne kedəshit na k'egən de sabudegey hinəndege kadhaləgəy erngesa.
- Zibuwo ge hap happ dhayən yeləngə oo ge wunagec kiəiyə balgede kici ane kugagecka angge yeləne zəbiyə diramage yelləne irar. I`ajə; kici dhulusč shinac hakən, ungocce kici wəc'iyyə məxən de zere rəngi oo bhore de iyyə eli.

Dəsha De Dəshinə Kipilige Tekč

- "Bulng de bulangne" kipilige teekč mas'api kəmən 26, tuda ge edə gayyə ke kəbərit na ibhən de tudajunç oo tooktenə eli nəbhade anganuni kəlidugay erngesa.
- "Pidəliyo ititin" bulang de siyənə bulang woya pidəliyoy eliyan ge ayay ayayə oo ləcə kətəndəsə ga na kilobhitkay yellənəndo.

Kelle Golley

- Mas'apige de golleyə teek gulle kəmən 27, arshidu shəshshə`e bhutte siyənə icəcən de "0" kipiliyə gulle de puyuno kəmkəmdəsə an kəgəmidugay kilobhit na edə oo yelagege bhunde kooni oo məxən de icəcənə kəgəmidugay yelədə.
- Mas'apide golleyə teek gulle gəmənde kingunč kəmən 28, gulle de gubulənge bir gəmən desiyənə woya kubulangka bulang dia na kalit wubana ramang na wubba de ike kənangə kesene hoye hoyə həne de ike kənangə c'ua kesene yong yong na kənəsə ke sabut na wəc'i pəskajəkə kubulangidu.
- Mas'apige de golleyə teek gəmən kəmən 30, "kukukuluu" gulle de siyənə kətəndəsə moyokege kirartə na yəngə muu woya saptege kəgəmit na angge golleyə sholsholč edə oo sina tabhang bhunde kooni oo cucuki bhunde kooni kəgəmidugay yelədə.

Mas'apiyo ge alke erngeska

ት.ም.ህ.ር.ት. መግለጫር (2006 ዓ.ም):: የኢትዮጵያ ት.ም.ህ.ር.ት. ተመግራዋው መርሆ ት.ም.ህ.ር.ት:: አዲስ አበባ

ት.ም.ህ.ር.ት. መግለጫር (2006 ዓ.ም):: የተፋጻሚነት የት.ም.ህ.ር.ት. በት. ገብረኤልነት. የመምህር መምራቅ:: አዲስ አበባ

ት.ም.ህ.ር.ት. መግለጫር (2005 ዓ.ም):: የሀገኔን ለሀገኔን ት.ም.ህ.ር.ት. ተመግራዋው የአመታዊ መምራቅ:: አዲስ አበባ

ፈጸት ቅ. ተለይ (2000 ዓ.ም):: የቆዳው-መቆዳበት መዕቀት የመረመጥ ማንዋድ:: አዲስ አበባ

ሰላም ቅ. ተፈጻሚ (2007 ዓ.ም):: የቆዳው-ንብብ እና የቆዳው-ጽሕርና ስሌት ት.ም.ህ.ር.ት. መዕቀት ተፈጻሚ:: አዲስ አበባ

Eliyan ge cuncɔ:

- **Lotto:-** Ga bulang de sene woya shɔk kɔmda ge al waratiyoy ge lilimne na ilɔlɔn oo kɔmda ge al sent'εreŋjigiyo.
- **Sitayiles:-** ga ande gɔne mas'apide zoo ge kabara bhoy orongɔ tuk leshshò.
- **Bireyil:-** ga waratide zoo ge kabara bhoy orongɔ shɔk na kɔnɔ.
- **Tangiram:-** ga bulang de woya shɔk angge ayay ayay ge t'itta lilimne taarinya gege dɛshinè na al bhic bhicɔ na ititina dɛshi tartarinage angge ayay ayayɔ na gaye taside ike leliyo jiometiryoo.
- **Domini de kɔmdan:-** ga ande irarec tasi de ike leliyo kɔmdanc oo mɛrtinonɔ na gagaye kɔmdac mɔ`ɔnak.
- **Dok'awoc:-** ga angge dɛshine pestalige, kɛney oo ge i`ajine ayayɔ muu na woya turii wɔshka teekɔ isit na icɔmɔyishɛ shɔshɔ`ende kaberjun oo de sidon.
- **Peziloc:-** ga bulang de woya ac zabi gege tartarina ge t'itit'itiyo lilimne na ititine ke de dɛshi angkon taareccenɛ.
- **Pilastilin:-** ga rɔka de tac'inɛ rɔka iy boyoyò na woya bulange pabirkayyo.

Dhallac 1: Erngeskage iccconunc yellε

‘O’ Kipiliyε

Dhulen

Erngeska ge iccōnūnū gage indi dësha de iccōnūnū kok woshiyō oo gōrge de yellēney. Mas'apige de mœen de iccōne shambataney kōnang kōnang dholla ge erngeskaw ge iccōnūnū bhangdiyēboy. Edē giya muu ga ke dholla guru na iccōn de ungojūnū dhallēng na anggiya dhallēdō dhallēng muuy uwado.

Anggiya al ke erngesaka ge “0” kipiliyō murdinēne mas'apige de mœen de iccōne na kibhangdēga kesiyey ge iccōnūnū na zoo iccōne kicccōndēga woyay angge yellēne ibhangdiyē ya karak sēnt'ērējigeboy.

Kōmen	Erngeska ge iccōnūnū rōngō	makidac	Mærtin
1.	Shonygeele	Kōmendō	1
2.	Ililis	Kōmendō	1
3.	Sherka	Kōmendō	1
4.	Angge zorino	Kōmendō	1
5.	Polukunde dhulunō	Kōmendō	1
6.	Koyi	Kōmendō	1
7.	Gommaa al bhic bhiccō	Kōmendō	5
8.	Sat'ini de shegano	Kōmendō	2
9.	Kardiyoge εεlēnūnū al ke 8tō	Kōmendō	8*6=48
10.	Mas'apiyo 2ng (mas'apide mœen de iccōne)	Kōmendō	2*2=4
11.	Taarecce irare bona ge rēeno	Kōmendō	3
12.	Gabata de kōmdaw ge 1-20	Kōmendō	5
13.	Kōmdaa ge lilimine	Mumuto	5
14.	Angge kōmuno al bhic bhiccō (k'orkiyo, kēna ge t'itta lilimine potungono al teekō)	Mumuto	10
15.	Kōsiyo	Kōmendō	15
16.	Taarinage irare gayanatage al bhic bhiccō	Kōmendō	4
17.	Taarinya ge al bhic bhiccō ibhangne copidajō (silla oo kabara ge ayayo muu)	Kōmendō	10
18.	Kessige bibida ajine bhonēsenō al bhoregiyō	Kōmendō	2

19.	Kənäge lilimine t'itta bulangunç	Mumutə	10
20.	Pidəliyo ge lilimine	Mumutə	10
21.	Kəmdaa ge lilimine	Mumutə	10
22.	Zanygiyoge ramatinde ayay ayay aliyyo.	Mumutə	10
23.	Taarecce tude kooni	Kəməndə	4
24.	Taarina ge irarə dəshage zoo ge rəsəy al ke möütuwə dhəshiyo	Kəməndə	3
25.	Taarinage kəginage kesunç ayay ayay	Kəməndə	3
26.	Taarinage kəginage gashunç ayay ayay	Kəməndə	3
27.	Tartarinage irarə dəshaa ge tude kooni dəshiyo	Kəməndə	4
28.	Burtukaniyo	Kəməndə	10
29.	Lomiyo	Kəməndə	10
30.	Taminiyo oo k'orshaa	Mumutə	5
31.	Gont'itte dheshunç	Kəməndə	10
32.	Mak'asi	Kəməndə	10
33.	Irsasiyo ge ədina al bhic bhic	Sobhədə	12
34.	Ette maan	Sobhədə	12
35.	Angge shininc t'itit'itiyo	Mumutə	24
36.	Angge gəgəmə guliaya (kul, shinaa, kədə de hakunç, shishaguwo)	Mumutə	1
37.	Angge gokoje moyokə tepí	Kəməndə	1
38.	Angge moyok al teekə sidiyo	Kəməndə	10
39.	Angge gishare gulliya tepí	Kəməndə	1
40.	Angge t'itta limine ititinunc	Kəməndə	10
41.	Tartarinage jiometiriyo ayaa ayay	Mumutə	5
42.	Angge iyen dege al bhic bhic	Mumutə	3
43.	Bulangata ge t'itta ayay ayay	Mumutə	5
44.	Bulang de pidəliyon	Mumutə	5

45.	Bulang de irare kelina ge ayay ayayo	Kōmendō	5
46.	Dkang'arde nurudine	Kōmendō	5
47.	Waratiyo ge ettege iy bhic bhico	Sobhēdō	10
48.	Bhangen de pideliyon	Kōmendō	5
49.	Pideliyo ge deshine ande k'ak'arudaa	Mumuto	1
50.	Pideliyo ge ishashayne	Mumuto	1
51.	Gont'it	metirige	100
52.	Sani de iy ke k'olacco	Kōmendō	5
53.	Cokide woyan	Kilo ge	5
54.	Corka ge lilimne	metirige	10
55.	K'ork'oruwa ge al bhic bhico oo kubaya ge al ke laskitiyo	Mumuto	10
56.	shega	Kilo ge	4
57.	Amdaa kabara	Kilo ge	4
58.	Dosi	C'ebēdō	2
59.	Kartoni	Kōmendō	10
60.	Laskiti de goshē'i maa	Kōmendō	5
61.	Ngoreje	Kōmendō	2
62.	ett	Kōmendō	50
63.	Warati de angge deshine al teekō	Kōmendō	4
64.	Gazet'a /mes'etiyo/	Kōmendō	20
65.	T'et'er ge bulangune	Mumuto	1
66.	T'armisiyo ge lasikitio	Kōmendō	20
67.	Rimocce niidun	Kōmendō	5
68.	Okacce tirapikiyo	Kōmendō	5
69.	Angge irare milikitijo ge kiciyanuno	Kōmendō	5
70.	Kantara	Kōmendō	5

71.	Wəshka	Atatanejč	1
72.	Masmariya	Kəməndə	10
73.	Wuut	Kəməndə	5
74.	Gont'itte elektirikiyč	metirige	5
75.	Orkacce kibiritiyč	Kəməndə	10
76.	Taarecce irare gala ge ayay ayayč	Kəməndə	3
77.	Taarina ge irare dəshaa ge ungojunč	Kəməndə	3
78.	Kəmən de bərguyč	Kəməndə	5
79.	Imdaa ge sil gabbo	Kəməndə	5
80.	Ande gimme ande gabunč	Kəməndə	5
81.	Angge hakumiyo gəjeyenə erngese iy ke leleyč	Kəməndə	5
82.	Taarecce irare zibuwo	Kəməndə	4
83.	Taarecce irare kelina ge al ke wuučo	Kəməndə	4
84.	Tartarina ge irare shəktide eneyyč	Kəməndə	4
85.	Samuna	Kəməndə	20
86.	Joki de maano	Kəməndə	5
87.	Tartarina ge dhodhoynə	Kəməndə	5
88.	Taarecce keluno	Kəməndə	5
89.	Ande irare bont'i de jupayč	Kəməndə	4
90.	Shala	Kəməndə	5

Icccon de “0” kipiliyo Bhangendene

Mas’api de meen de icccone

ISBN: 978-99944-2-868-7

Pederal Dəmokrasi Ribbilki de Itiyopia
Timirt Ministiri

Kilili de Zoo ge Mərrə Dəbubiyə
Timirti Biro

Talən: 90.00